

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

YATIRIM

TEŞVİK

BÜLTENİ

2025
OCAK-AĞUSTOS

HAVADA, KARADA, AÇIK DENİZLERDE

► “DÜNYANIN REDÜKTÖRÜ”

“A World of Gearboxes”
for the universe from “YILMAZ”

> Dünyanın tercih ettiği redüktörlerden “Dünya Kadar” üretiyor ve tüm dünyanın kullanımına sunuyoruz. Avrupa’dan Asya’ya, Amerika’dan Afrika’ya tüm dünyada 100’den fazla ülkeye yaptığımız ihracatla “YILMAZ REDÜKTÖR” adını gururla tanıtıyor, ekonomiye değer katıyoruz.

> By producing whole lots of gearboxes as “YILMAZ” and exporting to more than 100 countries all over the world from Europe to Asia, from America to Africa, we are proud of serving the universe and adding value to the economy.

Yılmaz Redüktör San. Tic. A.Ş.
Atatürk, Lozan Cd. No:17, 34522 Esenyurt/İstanbul
Tel : +90 212 886 90 00
E-Posta yilmaz@yr.com.tr

www.yr.com.tr

İÇİNDEKİLER

- I** DÜNYA VE TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI
- II** TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ
- III** YATIRIM TEŞVİKİNE YÖNELİK YENİLİKLER
- IV** 2026-2028 ORTA VADELİ PROGRAM STRATEJİSİ
- V** EKONOMİYE GENEL BAKIŞ

DÜNYA VE TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI

Ekonomiye Genel Bakış

47.18

+5.97

17.14

24.25

-7.55

+0.96

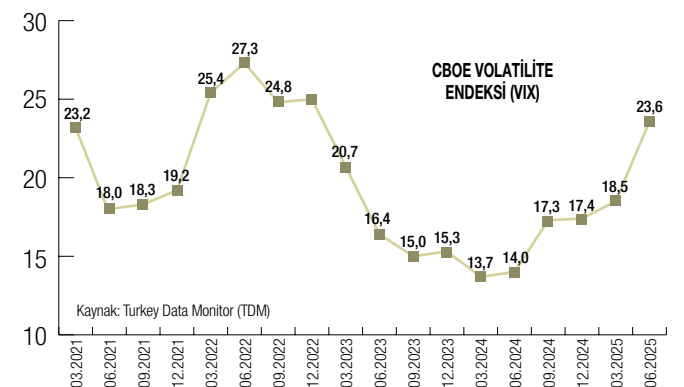
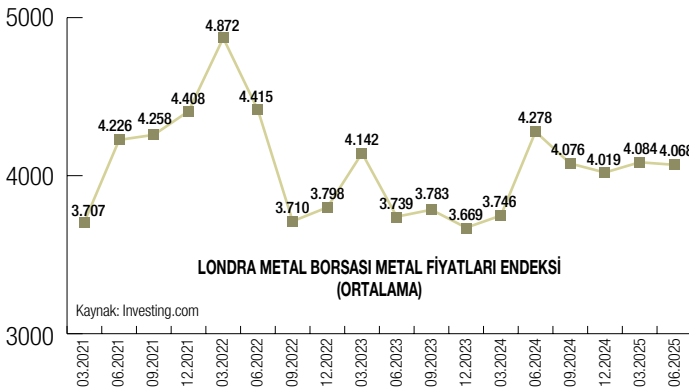
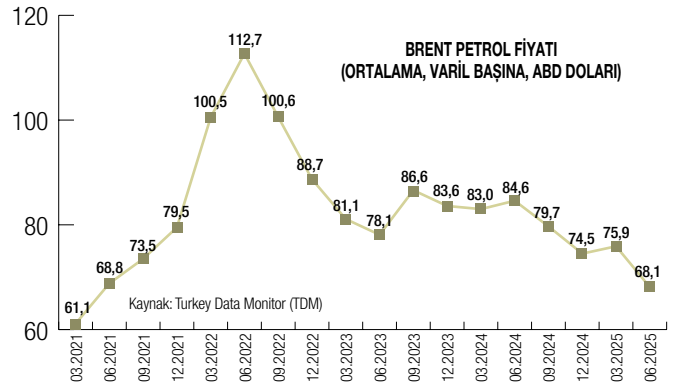
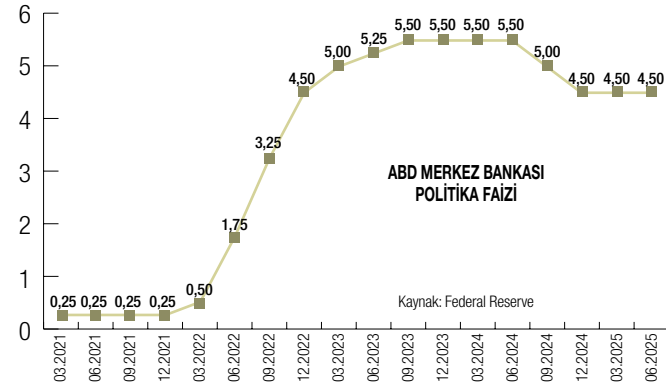
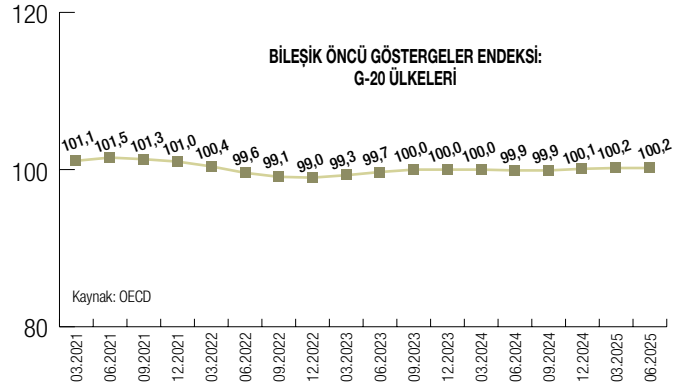
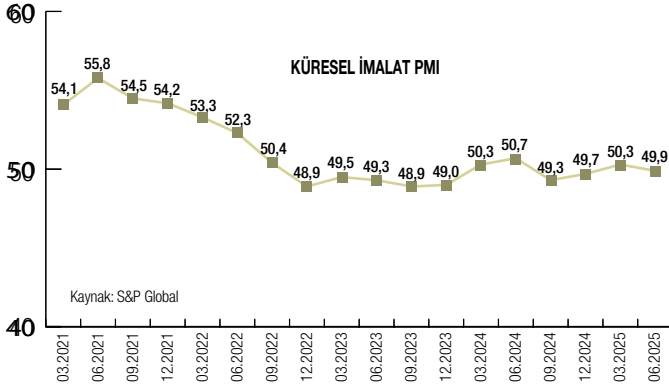
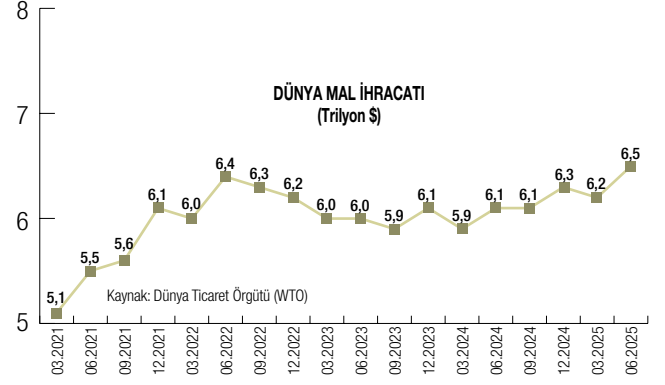
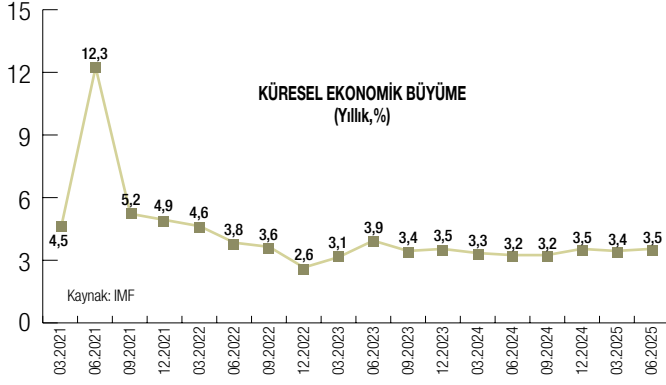
85.12

5.45

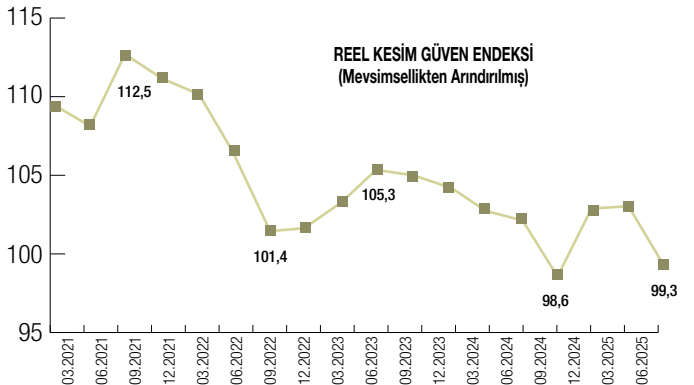
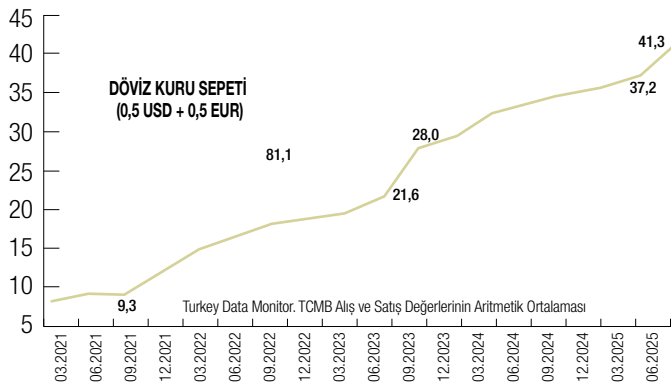
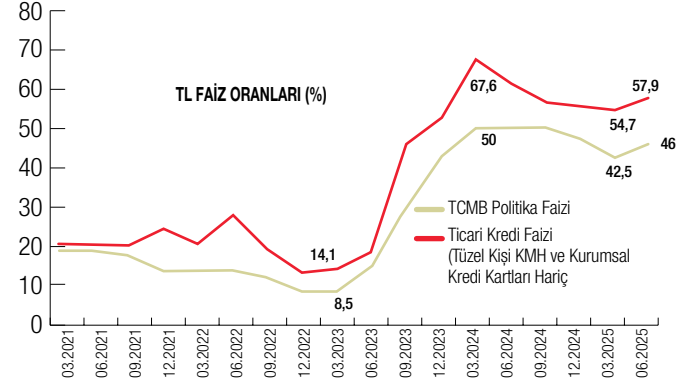
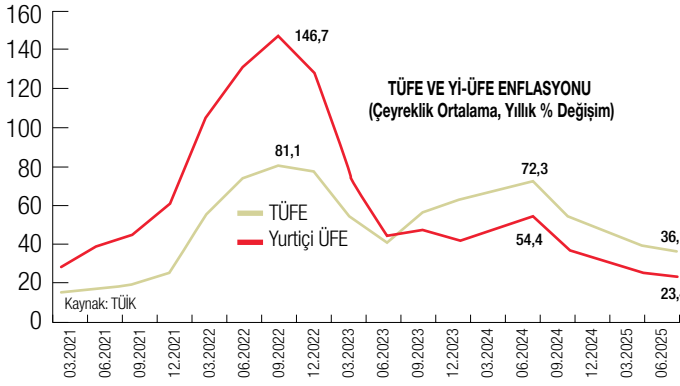
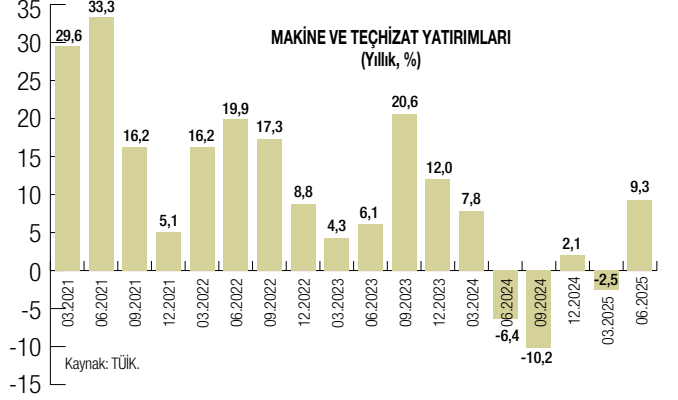
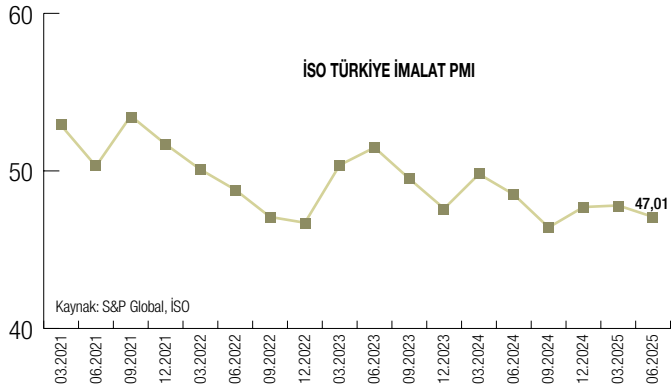
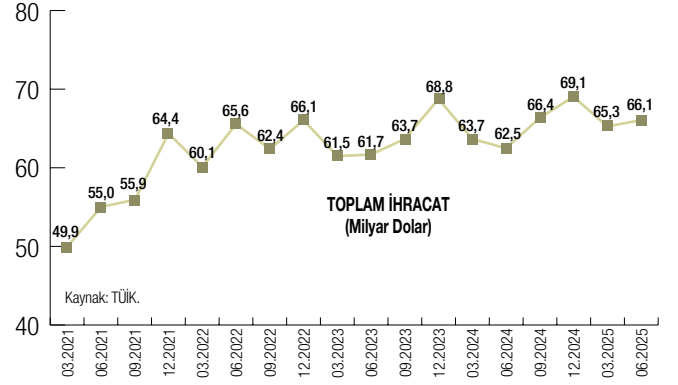
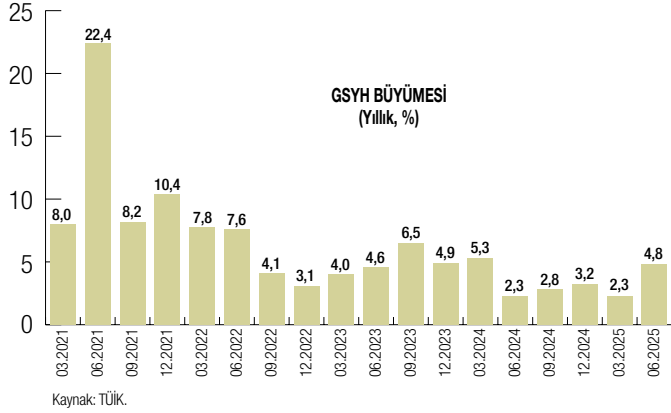
DÜNYA VE TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI

DÜNYADA YATIRIM ORTAMI

DÜNYA VE TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI

TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI

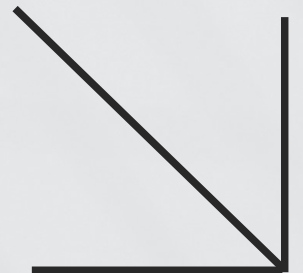

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

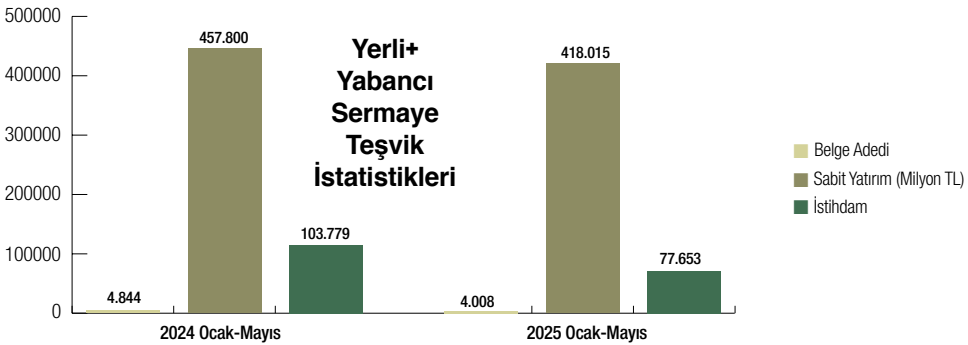
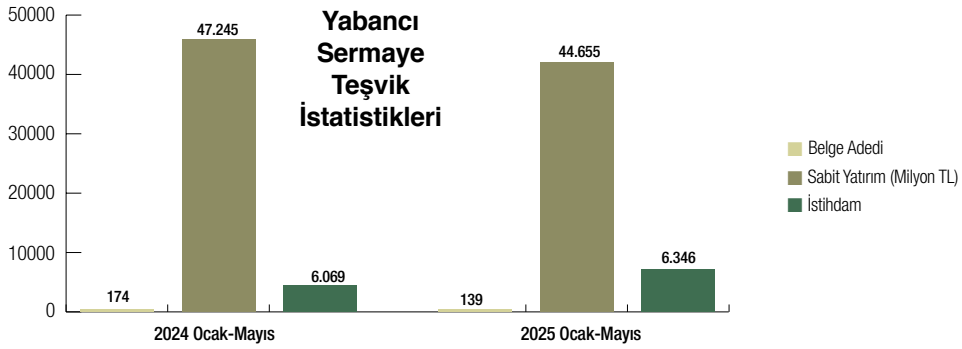
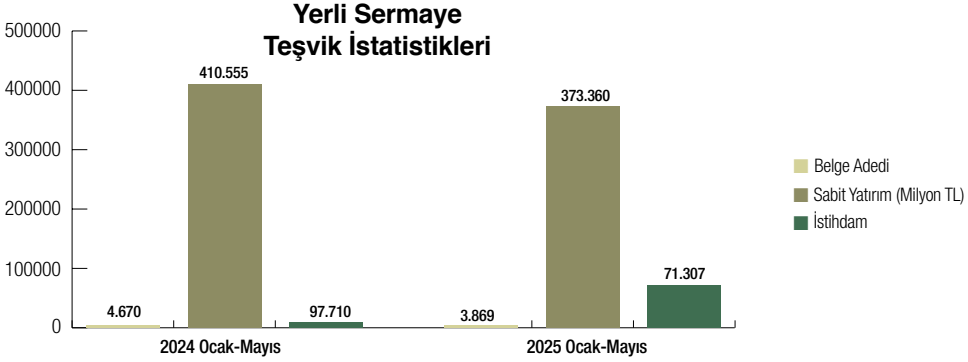
Türkiye'de verilen yatırım teşvik belgeleri, 2024 ve 2025 yılı Ocak-Ağustos dönemlerinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayınlanan veriler esas alınarak analiz edilmektedir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgeleri Ocak-Mayıs Dönemi 2024 ve 2025 Karşılaştırması

Sermaye Türü	2024 Ocak - Mayıs			2025 Ocak - Mayıs		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	174	47.245	6.069	139	44.655	6.346
Yerli Sermaye	4.670	410.555	97.710	3.869	373.360	71.307
Genel Toplam	4.844	457.800	103.779	4.008	418.015	77.653

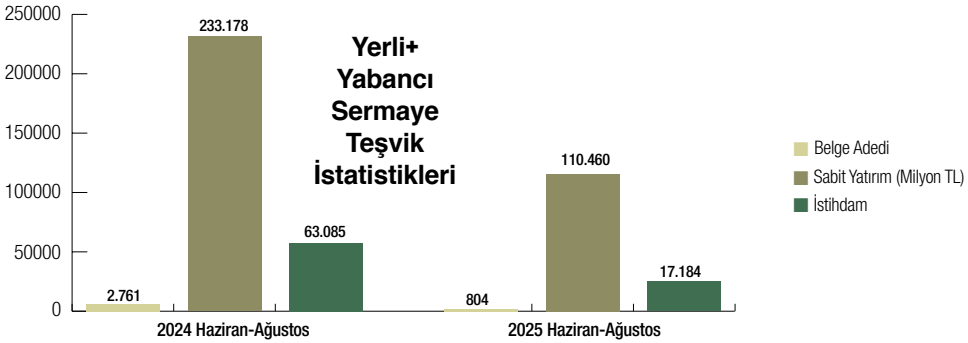
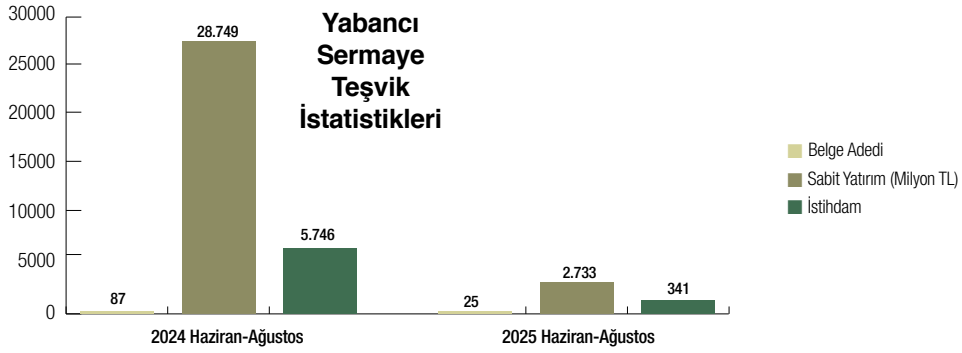
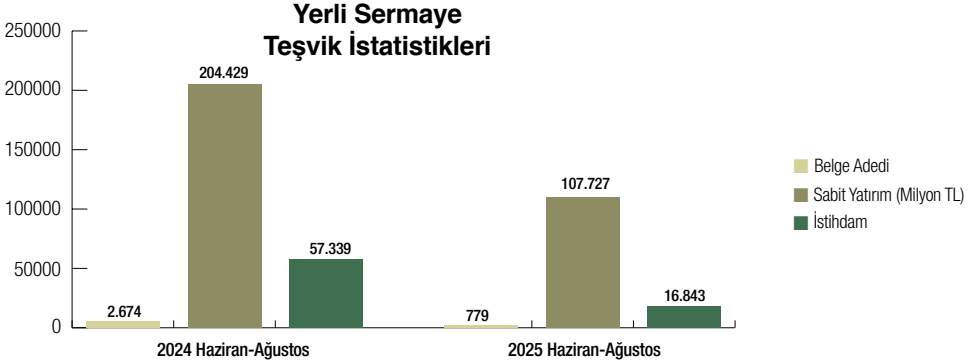
ANALİZ

2024'ün Ocak-Mayıs döneminde **4.844 belge ile toplam 457.800 milyar TL yatırım ve 103.779 kişilik istihdam** sağlanmıştır. 2025'in aynı döneminde ise belge adedi **4.008'e**, yatırım **418.015 milyar TL'ye**, istihdam ise **77.653 kişiye gerilemiştir**. Yabancı sermaye her iki yılda da sınırlı kalmış, toplam yatırımların %92'den fazlası yerli sermaye ile gerçekleştirilmiştir. Genel tabloda 2025'te tüm göstergelerde düşüş görülmüş, belge adedinde **%20,8**, yatırım hacminde **%9,5**, istihdamda ise **%33'lük** azalma dikkat çekmiştir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgeleri Haziran-Ağustos Dönemi 2024 ve 2025 Karşılaştırması

Sermaye Türü	2024 Haziran - Ağustos			2025 Haziran - Ağustos		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	87	28.749	5.746	25	2.733	341
Yerli Sermaye	2.674	204.429	57.339	779	107.727	16.843
Genel Toplam	2.761	233.178	63.085	804	110.460	17.184

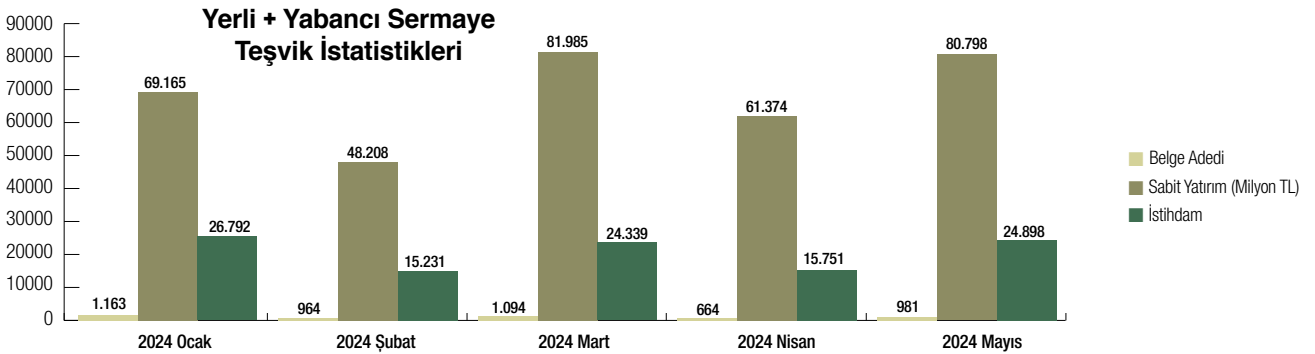
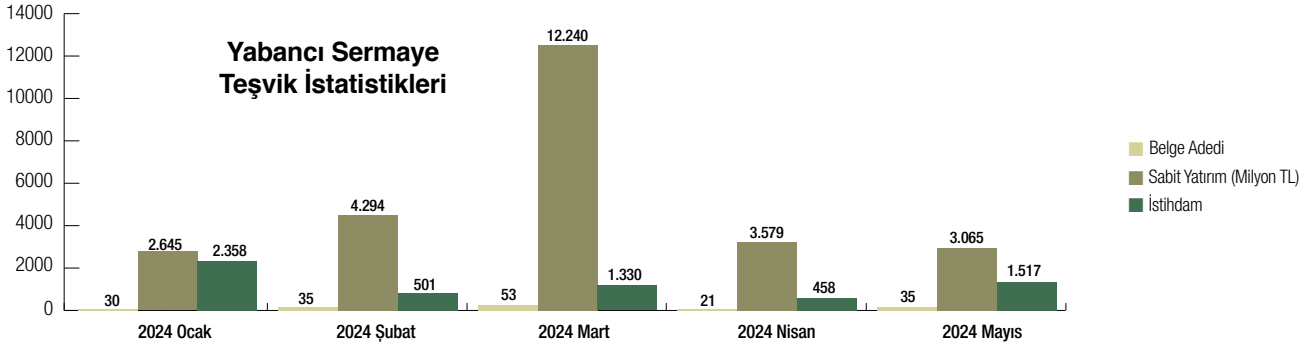
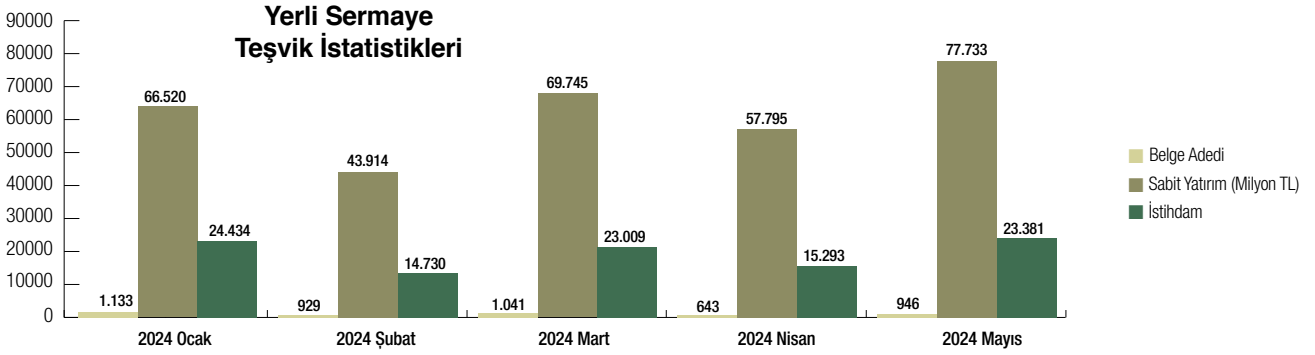
ANALİZ

2024'ün Haziran-Ağustos döneminde **2.761 belge ile toplam 233.178 milyar TL yatırım ve 63.085 kişilik istihdam** sağlanmıştır. 2025'in aynı döneminde ise belge adedi **804'e**, yatırım **110.460 milyar TL'ye**, istihdam ise **17.184 kişiye gerilemiştir**. Yabancı sermaye her iki yılda da sınırlı kalmış, toplam yatırımların %90'dan fazlası yerli sermaye ile gerçekleştirilmiştir. Genel tabloda 2025'te tüm göstergelerde düşüş görülmüş, belge adedinde **%70**, yatırım hacminde **%52**, istihdamda ise **%73'lük** azalma dikkat çekmiştir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgelerine Genel Bakış (Ocak 2024 - Mayıs 2024)

Sermaye Türü	2024 Ocak			2024 Şubat			2024 Mart			2024 Nisan			2024 Mayıs		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	30	2.645	2.358	35	4.294	501	53	12.240	1.330	21	3.579	458	35	3.065	1.517
Yerli Sermaye	1.133	66.520	24.434	929	43.914	14.730	1.041	69.745	23.009	643	57.795	15.293	946	77.733	23.381
Genel Toplam	1.163	69.165	26.792	964	48.208	15.231	1.094	81.985	24.339	664	61.374	15.751	981	80.798	24.898

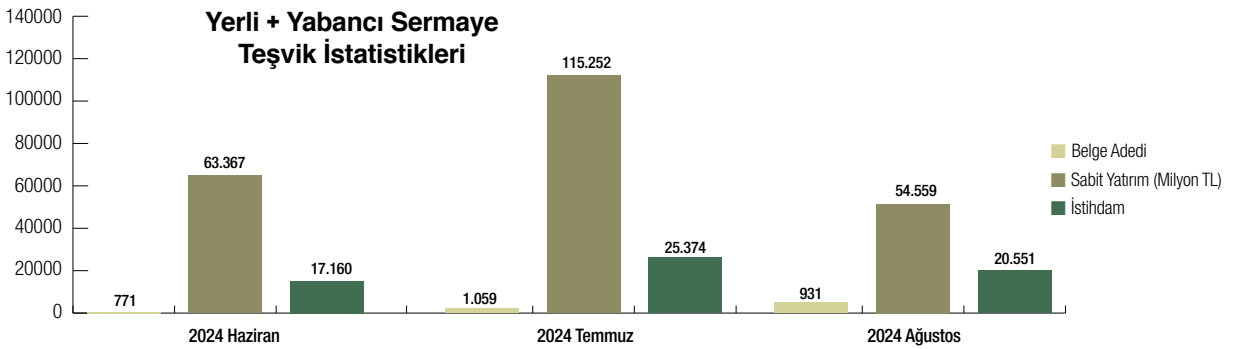
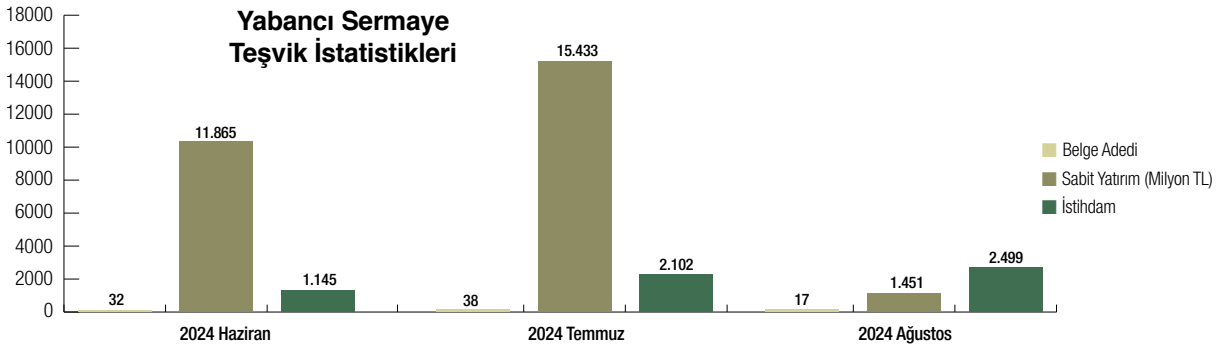
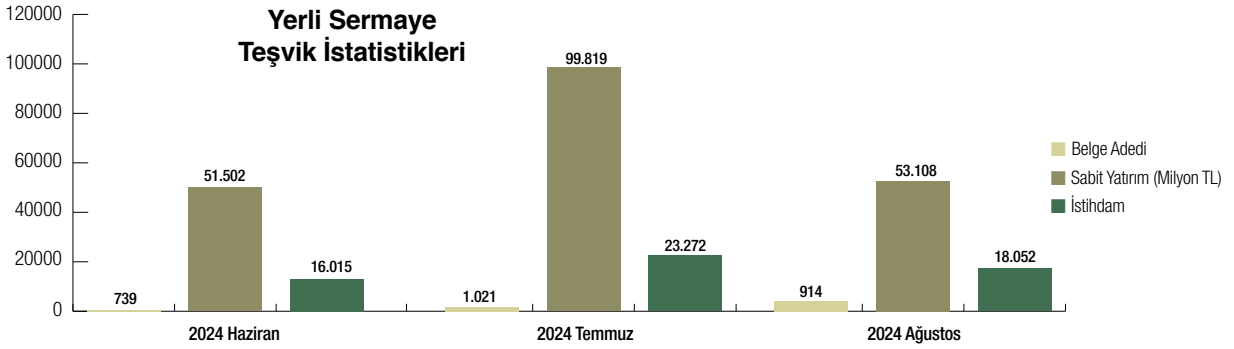
ANALİZ

2024 yılının Ocak-Mayıs döneminde yatırım teşvik belgelerinde dalgalanmalar yaşanmıştır. Ocak ayında **1.163 belgeyle 69.165 milyar TL yatırım ve 26.792 kişilik** istihdam sağlanmıştır. Şubat ayında bu kalemlerin hepsinde düşüş yaşansa bile Mart ayında bu kalemler tekrar yükselişe geçmiştir. Nisan ve Mayıs aylarında ise yine benzer bir görünüm sergilenmiş, Nisan ayında açıklanan **664 adet belge, 61.374 milyar TL yatırım ve 15.751 kişilik** istihdam, Mayıs ayında **981 adet belge, 80.798 milyar TL yatırım ve 24.898 kişilik** istihdama yükselmiştir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgelerine Genel Bakış (Haziran 2024 – Ağustos 2024)

Sermaye Türü	2024 Haziran			2024 Temmuz			2024 Ağustos		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	32	11.865	1.145	38	15.433	2.102	17	1.451	2.499
Yerli Sermaye	739	51.502	16.015	1.021	99.819	23.272	914	53.108	18.052
Genel Toplam	771	63.367	17.160	1.059	115.252	25.374	931	54.559	20.551

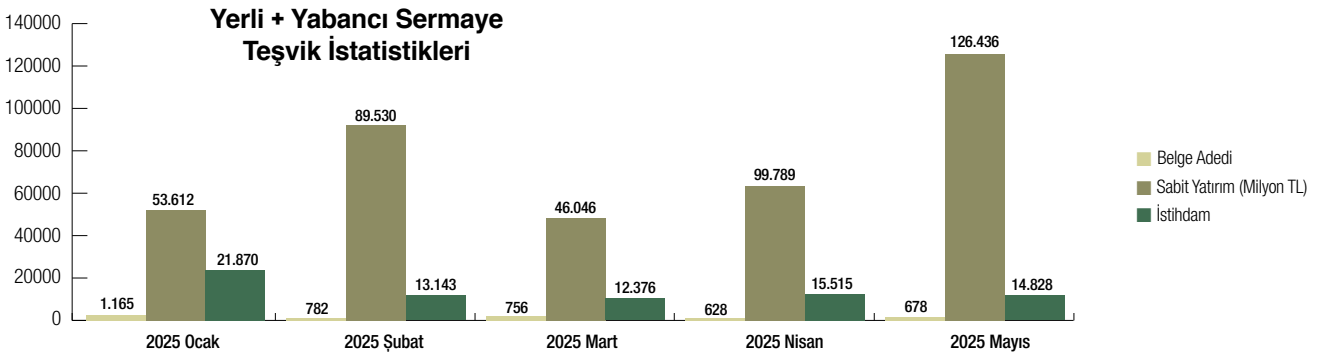
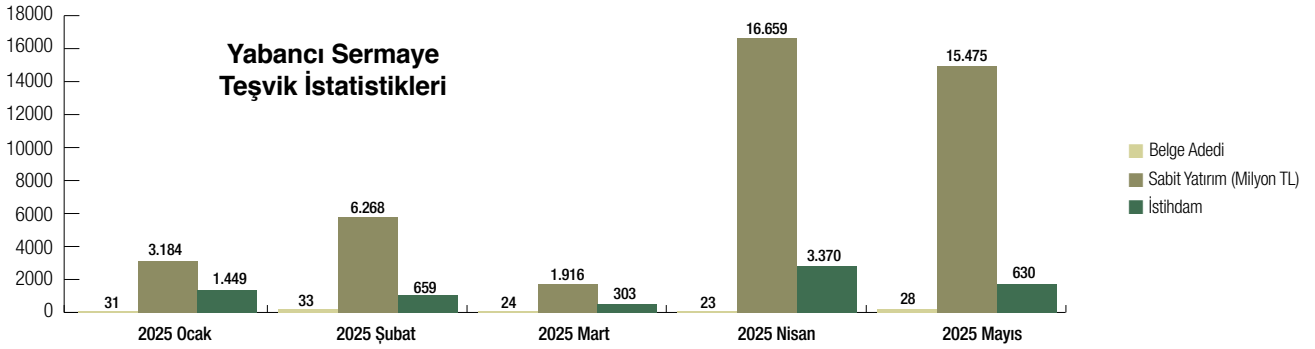
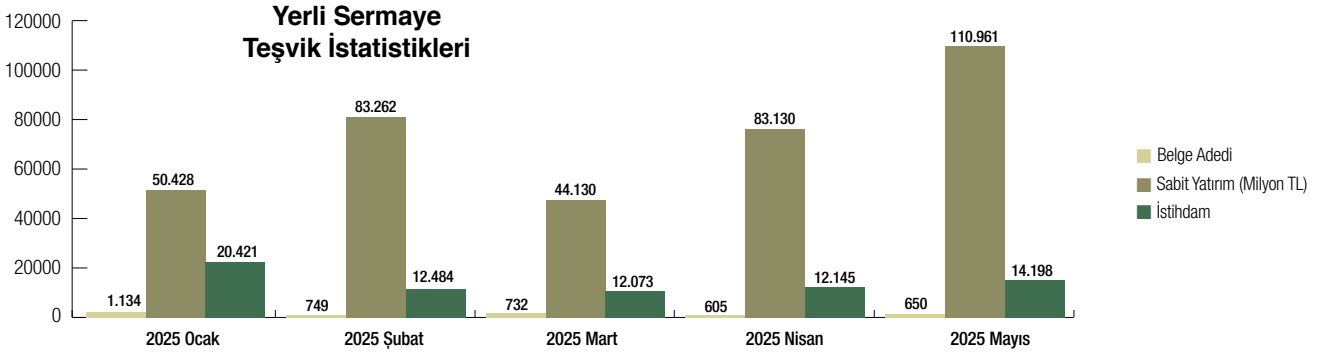
ANALİZ

2024 yılının Haziran-Ağustos döneminde yatırım teşvik belgelerinde dalgalanmalar yaşanmıştır. Haziran ayında **771 belgeyle 63.367 milyar TL yatırım ve 17.160 kişilik** istihdam sağlanmıştır. Temmuz ayında **belge adedi 1059'a, yatırım tutarı 115.252 milyar TL'ye**, istihdam ise **25.374 kişiye** yükselmiştir. Ağustos ayında ise **belge sayısı 931'e, yatırım 54.559 milyar TL'ye**, istihdam ise **20.551 kişiye** inmiştir. Yılın bu döneminde yerli sermaye ağırlığını korumuştur.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgelerine Genel Bakış (Ocak 2025 – Mayıs 2025)

Sermaye Türü	2025 Ocak			2025 Şubat			2025 Mart			2025 Nisan			2025 Mayıs		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	31	3.184	1.449	33	6.268	659	24	1.916	303	23	16.659	3.370	28	15.475	630
Yerli Sermaye	1.134	50.428	20.421	749	83.262	12.484	732	44.130	12.073	605	83.130	12.145	650	110.961	14.198
Genel Toplam	1.165	53.612	21.870	782	89.530	13.143	756	46.046	12.376	628	99.789	15.515	678	126.436	14.828

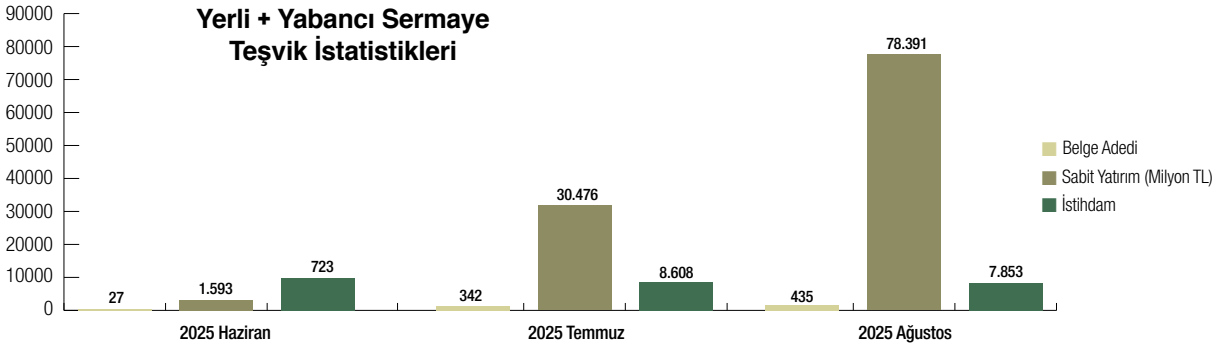
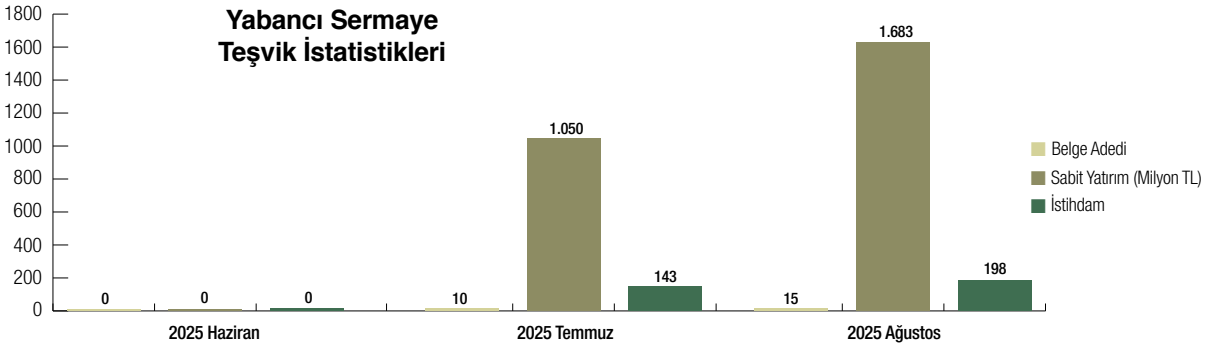
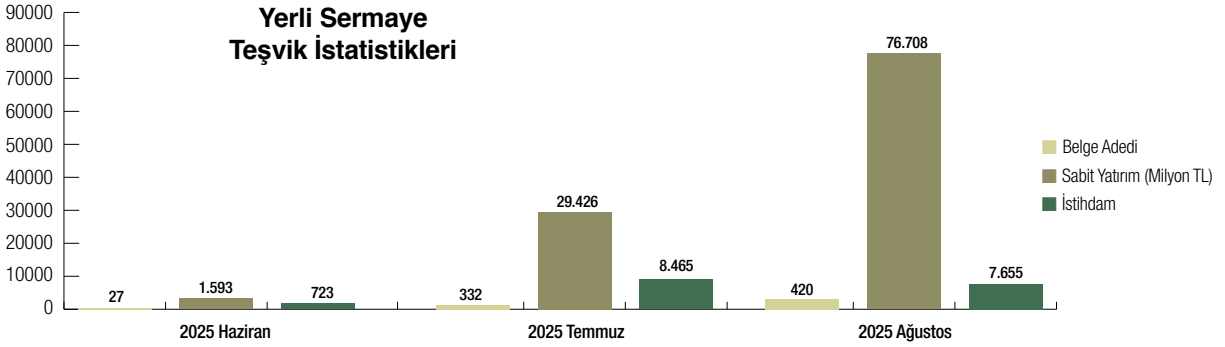
ANALİZ

2025 yılının Ocak-Mayıs döneminde teşvik belgelerinde dalgalanmalar yaşanmıştır. Ocak ayında **1.165 belge ile 53.612 milyar TL sabit yatırım ve 21.870 kişilik istihdam** sağlanırken, Şubat ayında belge sayısı **782 adet, yatırım tutarı 89.530 milyar TL'ye, istihdam ise 13.143 kişiye düşmüştür**. Mart ve Nisan ayında belge sayısı sırasıyla **756 ve 628'e**, yatırım tutarı **46.046 ve 99.789 milyar TL**, istihdam ise **12.376 ve 15.515 olarak gerçekleşmiştir**. Mayıs ayında ise **belge adedi 678, yatırım tutarı 126.436 milyar TL ve 14.828 kişilik istihdama** yükselmiştir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgelerine Genel Bakış (Haziran 2025 – Ağustos 2025)

Sermaye Türü	2025 Haziran			2025 Temmuz			2025 Ağustos		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	0	0	0	10	1.050	143	15	1.683	198
Yerli Sermaye	27	1.593	723	332	29.426	8.465	420	76.708	7.655
Genel Toplam	27	1.593	723	342	30.476	8.608	435	78.391	7.853

ANALİZ

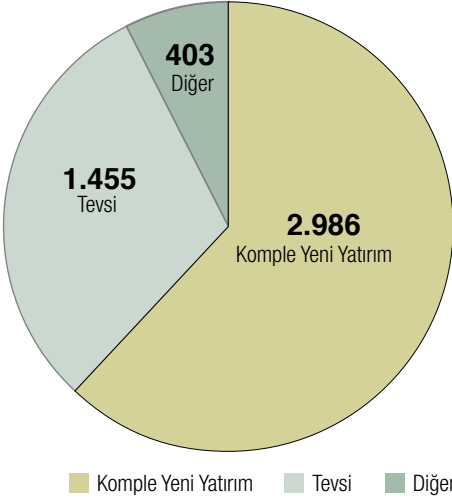
2025 yılının Haziran-Ağustos döneminde teşvik belgeleri açısından dikkat çekici dalgalanmalar yaşanmıştır. Haziran ayında sadece **27 belge** ile **1.593 milyar TL sabit yatırım ve 723 kişilik istihdam** sağlanırken, Şubat ayında belge sayısı **342 adet**, yatırım tutarı **30.5 milyar TL'ye** yükselmiş, istihdam ise 8.608 kişi olmuştur. Ağustos ayında ise belge sayısı **435'e** yükselirken, yatırım tutarı **78.4 milyar TL'ye yükselmiş ancak**, istihdam **7.853** kişi seviyesinde gerilemiştir. Verilere göre Haziran ayında herhangi bir yabancı sermaye belgesi üretilmemiştir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

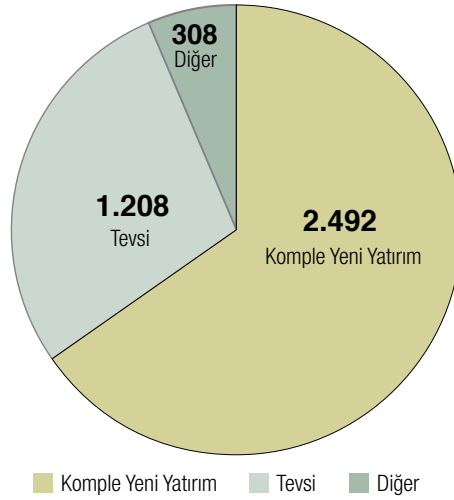
Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgeleri Ocak-Mayıs Döneminin 2024 ve 2025 Karşılaştırması

	2024 Ocak - Mayıs		2025 Ocak - Mayıs	
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Komple Yeni Yatırım	2.986	297.731	2.492	240.957
Tevsi	1.455	114.801	1.208	145.051
Diğer	403	45.268	308	32.008
Genel Toplam	4.844	457.800	4.008	418.016

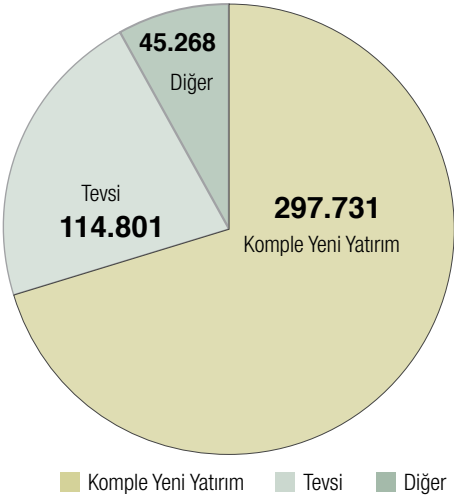
2024 Ocak - Mayıs Belge Adedi

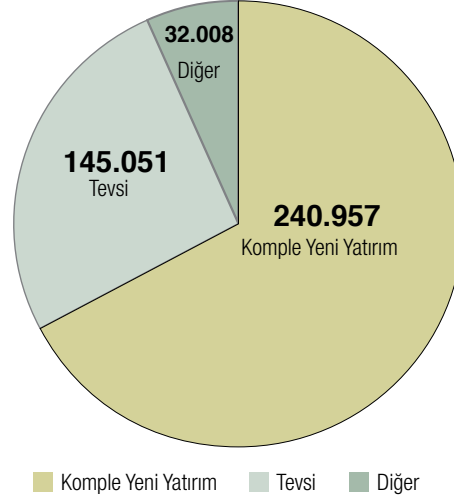
2025 Ocak - Mayıs Belge Adedi

2024 Ocak - Mayıs Sabit Yatırım [Milyon TL]

2025 Ocak - Mayıs Sabit Yatırım [Milyon TL]

ANALİZ

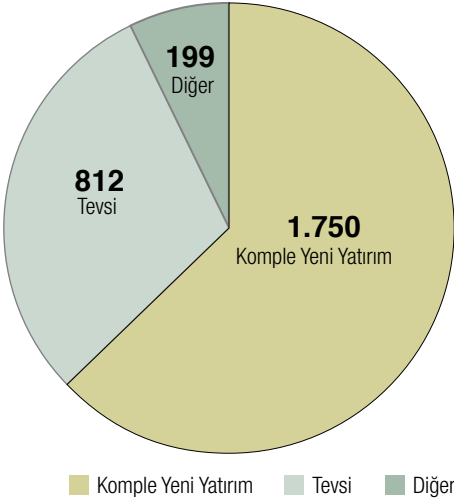
2024'ün Ocak-Mayıs döneminde yatırımların %62'si **komple yeni yatırımlara** yönelmiştir. **2.986 belgeyle 297.7 milyar TL yatırım** yapılırken, **tevsi kategorisi 114.9 milyar TL** ile ikinci sırada yer almıştır. Diğer kategorisindeki yatırımlar **45.2 milyar TL** seviyesinde kalmıştır. 2025'te de benzer bir eğilim görülmüştür. Komple yeni yatırımlar **240.9 milyar TL**, **tevsi yatırımları 145 milyar TL** ve **diğer** kategorisindeki yatırımlar **32 milyar TL** olarak gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

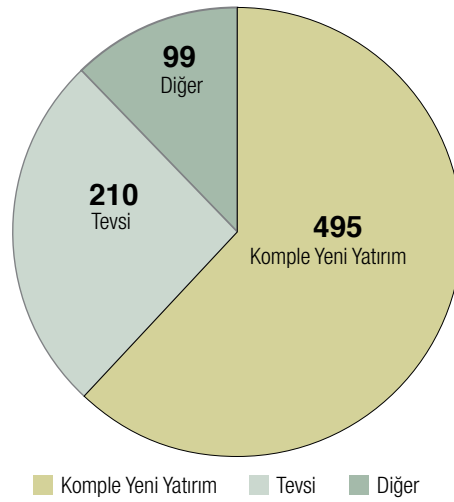
Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgeleri Haziran-Ağustos Döneminin 2024 ve 2025 Karşılaştırması

	2024 Haziran - Ağustos		2025 Haziran - Ağustos	
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Komple Yeni Yatırım	1.750	134.899	495	87.769
Tevsi	812	47.234	210	14.612
Diğer	199	51.045	99	8.079
Genel Toplam	2.761	233.178	804	110.460

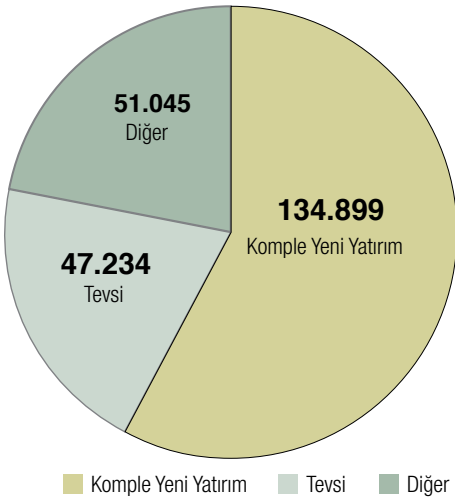
2024 Haziran - Ağustos Belge Adedi

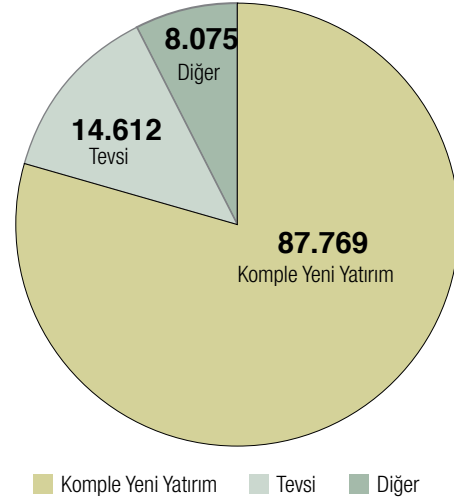
2025 Haziran - Ağustos Belge Adedi

2024 Haziran - Ağustos Sabit Yatırım [Milyon TL]

2025 Haziran - Ağustos Sabit Yatırım [Milyon TL]

ANALİZ

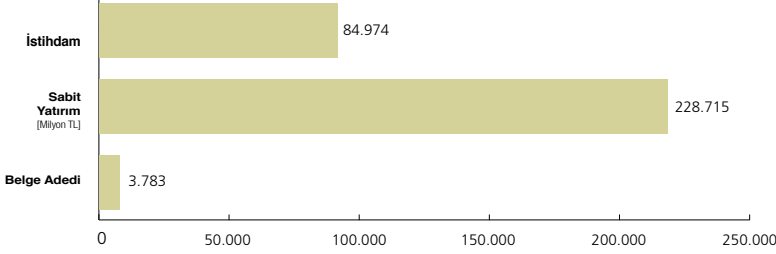
2024'ün Haziran-Ağustos döneminde yatırımların %63'ten fazlası **komple yeni yatırımlara yönelmiştir**. **1.750 belgeyle 134.9 milyar TL yatırım** yapılırken, **diğer kategorisi 51.1 milyar TL** ile ikinci sırada yer almıştır. Tevsi kategorisindeki yatırımlar **47.2 milyar TL** seviyesinde kalmıştır. 2025'te farklı bir eğilim görülmüş tüm kategorilerde düşüş yaşanmıştır. Komple yeni yatırımlar **87.7 milyar TL'ye**, **tevsi yatırımları 14.6 milyar TL'ye** gerilemiştir. Bu tablo, yatırımcıların hâlâ **yeni projelere öncelik verdiğini**, ancak genel iştahın 2024'e kıyasla zayıfladığını göstermektedir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

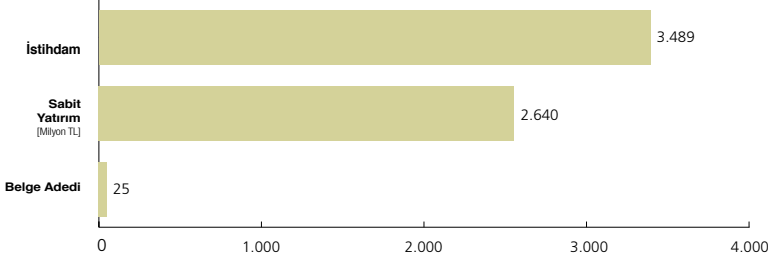
Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgelerine Genel Bakış (Ocak 2024 – Mayıs 2024)

2024 Ocak - Mayıs															
Sermaye Türü	BÖLGESEL YATIRIMLAR			BÖLGESEL- Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Desteklenen Yatırımlar			GENEL YATIRIMLAR			STRATEJİK - TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI			STRATEJİK YATIRIMLAR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Genel Toplam	3.783	228.715	84.974	25	2.640	3.489	1.040	90.453	16.449	11	4.452	629	6	18.205	747

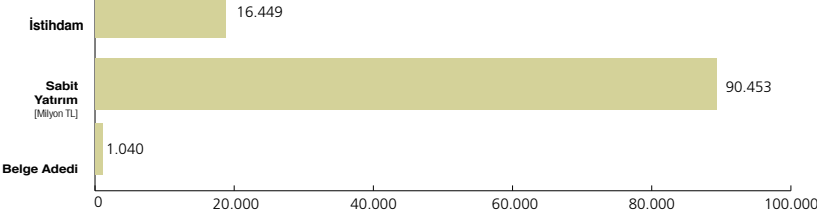
Bölgesel Yatırımlar

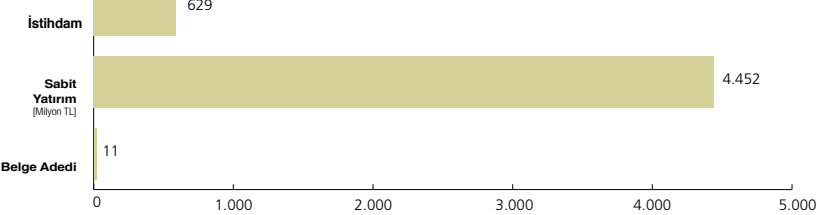
Bölgesel Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Desteklenen Yatırımlar

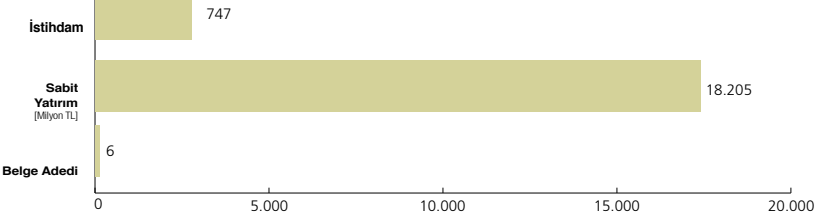
Genel Yatırımlar

Stratejik – Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi

Stratejik Yatırımlar

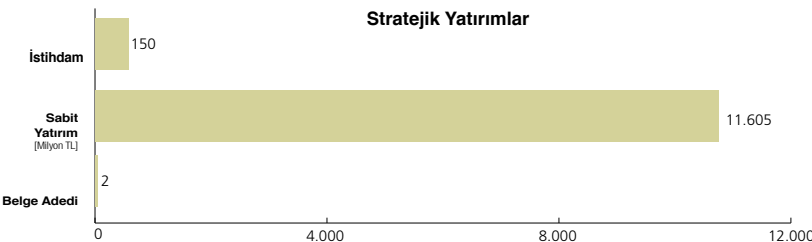
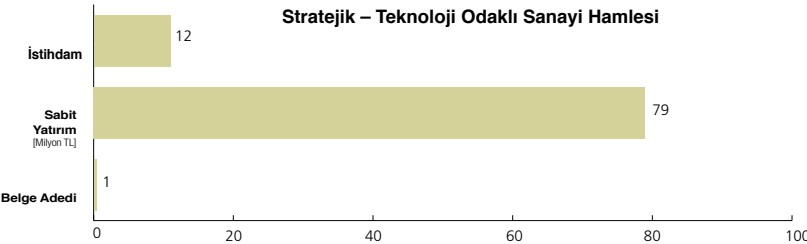
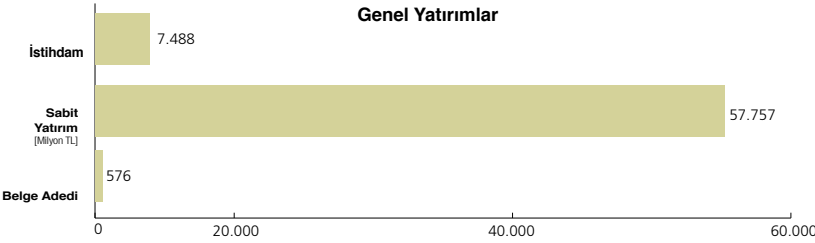
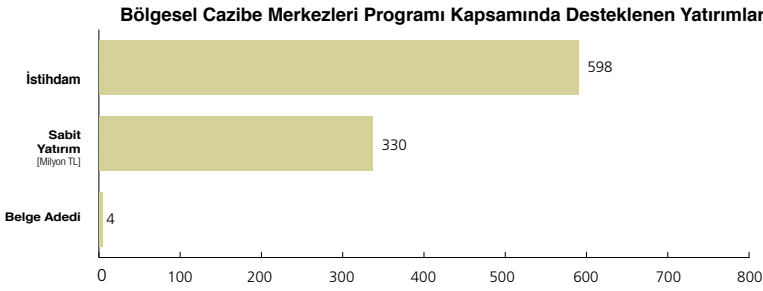
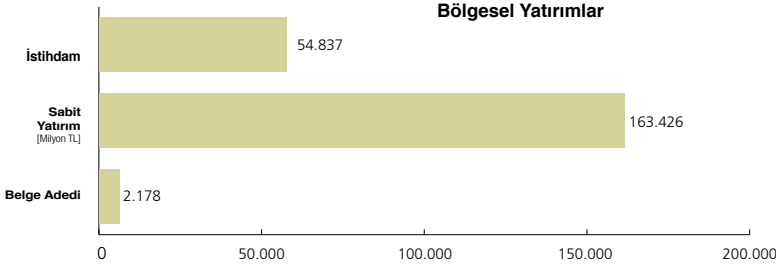
ANALİZ

2024'ün Ocak-Mayıs döneminde teşviklerin ana odağı bölgesel yatırımlar olmuştur. **3.783 belgeyle 228.7 milyar TL sabit yatırım ve 84.974 kişilik istihdam** sağlanarak toplam desteklerin büyük kısmı bu alanda toplanmıştır. Genel yatırımlar **90.453 milyar TL ile ikinci sırada yer alırken**, stratejik yatırımlar ve teknoloji odaklı projeler ise toplamda **22.6 milyar TL yatırım ve 753 kişilik istihdam** yaratmıştır. Cazibe Merkezleri Programı ise **25 belge ve 2.6 milyar TL** ile düşük bir pay almıştır.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgelerine Genel Bakış (Haziran 2024 – Ağustos 2024)

Sermaye Türü	BÖLGESEL YATIRIMLAR			BÖLGESEL- Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Desteklenen Yatırımlar			GENEL YATIRIMLAR			STRATEJİK - TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI			STRATEJİK YATIRIMLAR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Genel Toplam	2.178	163.426	54.837	4	330	598	576	57.757	7.488	1	79	12	2	11.605	150

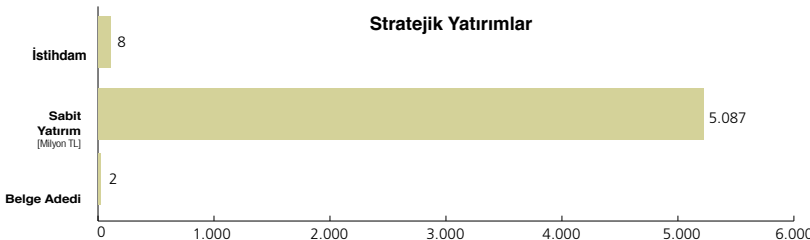
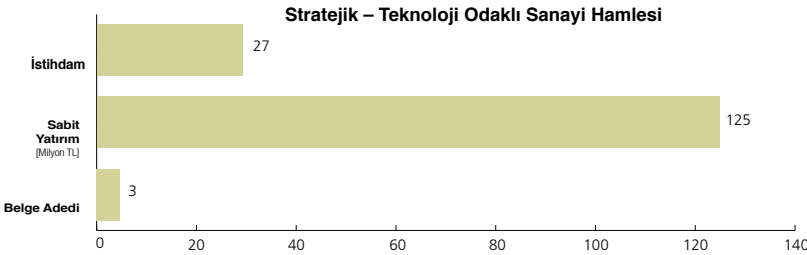
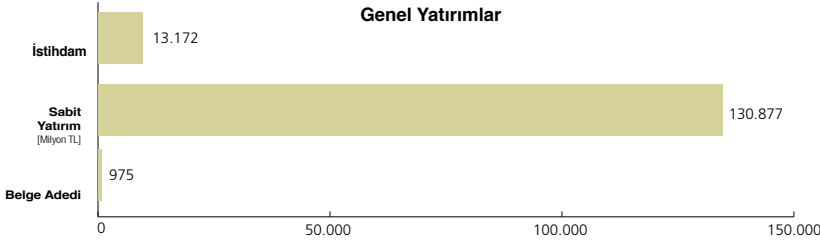
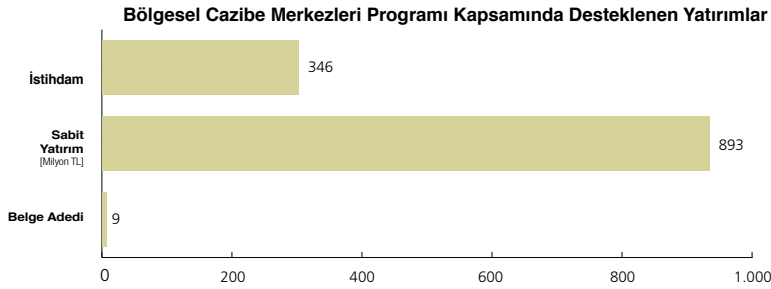
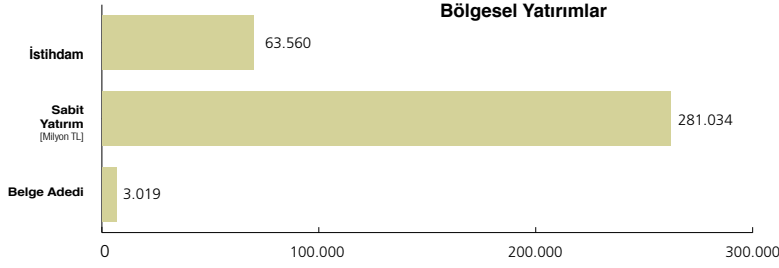
ANALİZ

2024'ün Haziran-Ağustos döneminde teşviklerin ana odağı bölgesel yatırımlar olmuştur. **2.178 belgeyle 163.4 milyar TL sabit yatırım ve 54.837 kişilik istihdam** sağlanarak toplam desteklerin büyük kısmı bu alanda toplanmıştır. Genel yatırımlar **57.8 milyar TL ile ikinci sırada yer alırken**, stratejik yatırımlar ve teknoloji odaklı projeler ise toplamda sadece **11.6 milyar TL** yatırım ve sınırlı istihdam yaratmıştır. Cazibe Merkezleri Programı ise yalnızca **4 belge ve 330 milyon TL** ile düşük bir pay almıştır. Özetle, teşvikler ağırlıklı olarak bölgesel kalkınma ve genel yatırımlar etrafında yoğunlaşmıştır.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgelerine Genel Bakış (Ocak 2025 – Mayıs 2025)

2025 Ocak - Mayıs															
Sermaye Türü	BÖLGESEL YATIRIMLAR			BÖLGESEL- Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Desteklenen Yatırımlar			GENEL YATIRIMLAR			STRATEJİK - TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI			STRATEJİK YATIRIMLAR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Genel Toplam	3.019	281.034	63.560	9	893	346	975	130.877	13.172	3	125	27	2	5.087	8

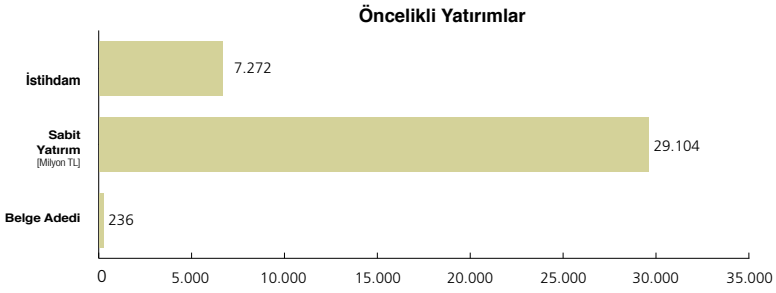
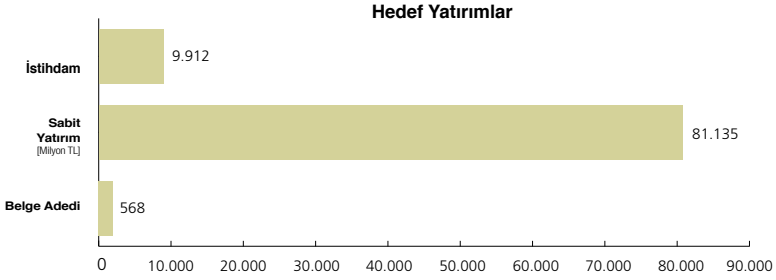
ANALİZ

2025'in Ocak-Mayıs döneminde teşviklerin ana odağı bölgesel yatırımlar olmuştur. **3.019 belgeyle 281.034 milyar TL sabit yatırım ve 63.560 kişilik istihdam** sağlanarak toplam desteklerin büyük kısmı bu alanda toplanmıştır. Genel yatırımlar **130.877 milyar TL ile ikinci sırada yer alırken**, geriye kalan bütün programlar kısıtlı derecede yatırım almıştır. Bu programlar arasında yatırım büyüklüğü sırasıyla **stratejik yatırımlar, cazibe merkezi yatırımları ve teknoloji odaklı yatırımlar** olarak gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgelerine Genel Bakış (Haziran 2025 – Ağustos 2025)

2025 Haziran - Ağustos						
Sermaye Türü	Hedef Yatırımlar			Öncelikli Yatırımlar		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Genel Toplam	568	81.355	9.912	236	29.104	7.272

ANALİZ

2025'in Haziran-Ağustos döneminde yeni destek sınıfları uygulaması başlatılmıştır. Buna göre hedef yatırımlar ile **9912** kişilik istihdam sağlanmış, **81.4 milyar TL** yatırım yapılmış ve **568 adet belge** sağlanmıştır. Öncelikli yatırımlar ile ise **7272 kişilik** istihdam sağlanmış, **29.1 milyar TL**'lik yatırım yapılmış ve **236 adet belge** düzenlenmiştir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgeleri Bölgesel Analiz Ocak-Mayıs Dönemi 2024 ve 2025 Karşılaştırması

2024 Ocak-Mayıs 1. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	1.933	152.017

2025 Ocak-Mayıs 1. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	1.565	174.630

2024 Ocak-Mayıs 2. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	896	61.378

2025 Ocak-Mayıs 2. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	730	95.745

2024 Ocak-Mayıs 3. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	612	59.851

2025 Ocak-Mayıs 3. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	497	52.792

2024 Ocak-Mayıs 4. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	427	33.058

2025 Ocak-Mayıs 4. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	364	57.167

2024 Ocak-Mayıs 5. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	285	25.464

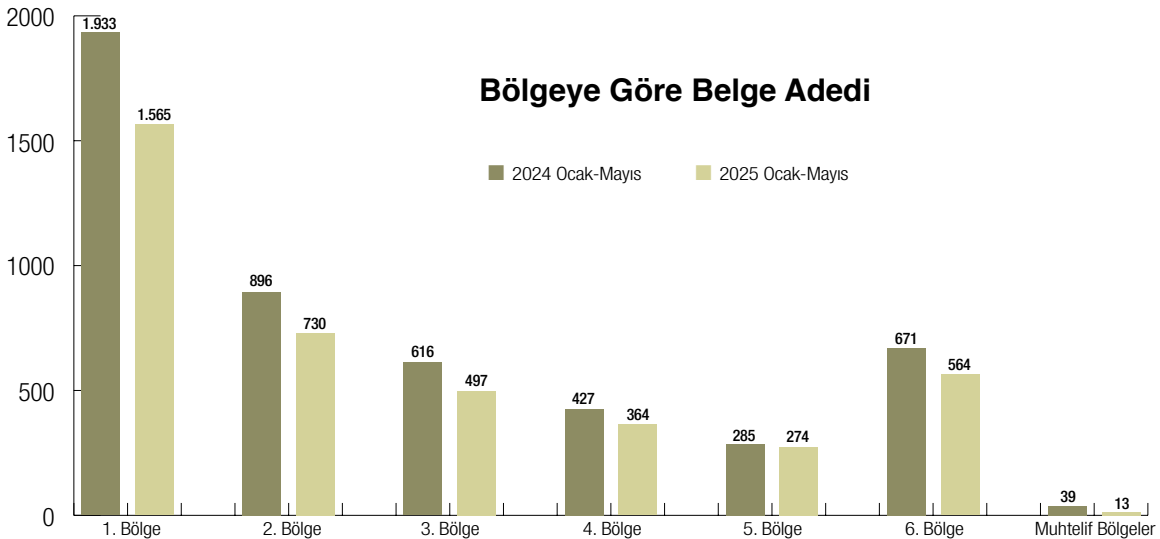
2025 Ocak-Mayıs 5. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	274	22.476

2024 Ocak-Mayıs 6. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	671	24.565

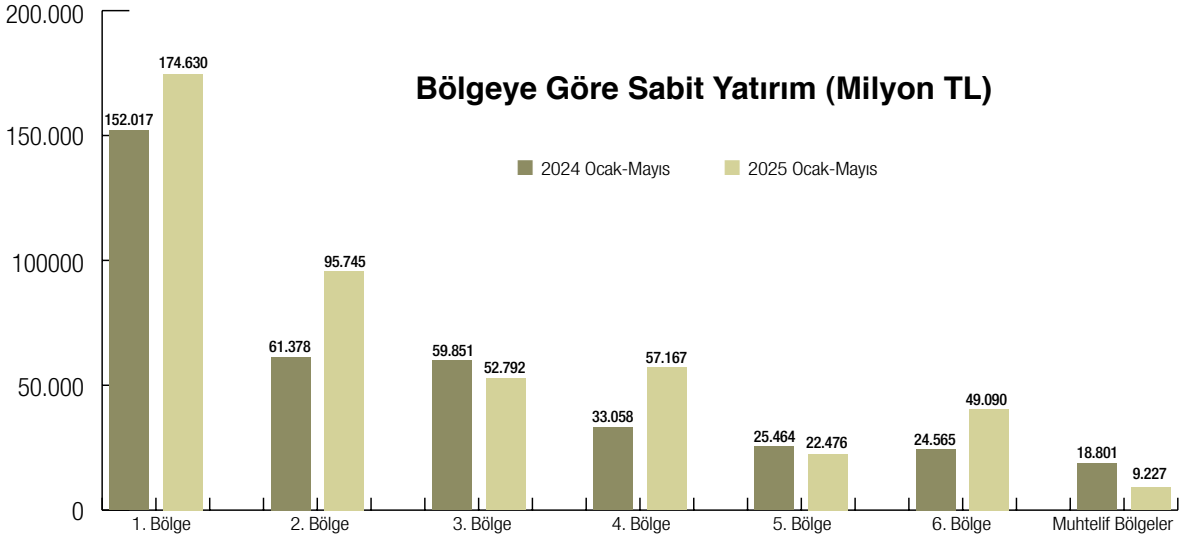
2025 Ocak-Mayıs 6. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	564	49.490

2024 Ocak-Mayıs Muhtelif Bölgeler (1'den fazla ili kapsayan yatırımlar)		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	39	18.801

2025 Ocak-Mayıs Muhtelif Bölgeler (1'den fazla ili kapsayan yatırımlar)		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	13	9.227

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

BÖLGELERİN DAĞILIMI					
1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	Aydın	Adana	Afyonkarahisar	Bayburt	Adıyaman
Antalya	Balıkesir	Burdur	Aksaray	Çankırı	Ağrı
Bursa	Bilecik	Düzce	Amasya	Erzurum	Ardahan
Eskişehir	Bolu	Gaziantep	Artvin	Giresun	Batman
İstanbul	Çanakkale	Karaman	Bartın	Gümüşhane	Bingöl
İzmir	Denizli	Kırıkkale	Çorum	Kahramanmaraş	Bitlis
Kocaeli	Edirne	Kütahya	Elazığ	Kilis	Diyarbakır
Muğla	Isparta	Mersin	Erzincan	Niğde	Hakkari
Tekirdağ	Karabük	Samsun	Hatay	Ordu	İğdır
	Kayseri	Trabzon	Kastamonu	Osmaniye	Mardin
	Kırklareli	Rize	Kırşehir	Sinop	Muş
	Konya	Uşak	Malatya	Tokat	Siirt
	Manisa	Zonguldak	Nevşehir	Tunceli	Şanlıurfa
	Sakarya		Sivas	Yozgat	Şırnak
	Yalova				Van
					Bozcaada, Gökçeada

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgeleri Bölgesel Analiz Haziran-Ağustos Dönemi 2024 ve 2025 Karşılaştırması

2024 Haziran-Ağustos 1. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	997	125.109

2025 Haziran-Ağustos 1. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	298	32.937

2024 Haziran-Ağustos 2. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	540	35.909

2025 Haziran-Ağustos 2. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	170	13.338

2024 Haziran-Ağustos 3. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	344	26.319

2025 Haziran-Ağustos 3. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	125	35.149

2024 Haziran-Ağustos 4. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	263	22.611

2025 Haziran-Ağustos 4. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	34	3.501

2024 Haziran-Ağustos 5. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	173	8.806

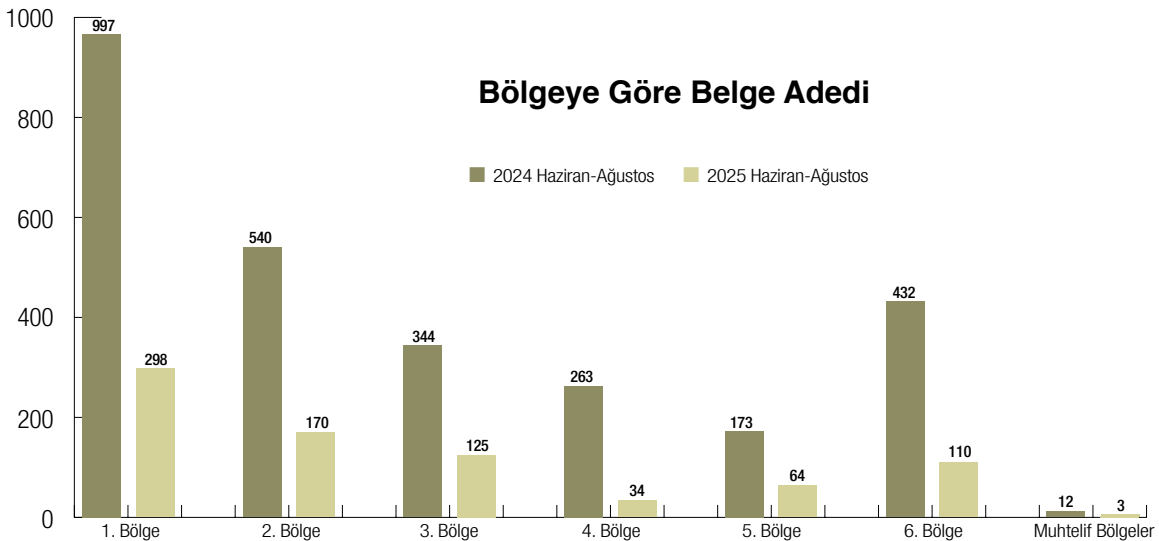
2025 Haziran-Ağustos 5. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	64	4.825

2024 Haziran-Ağustos 6. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	432	13.438

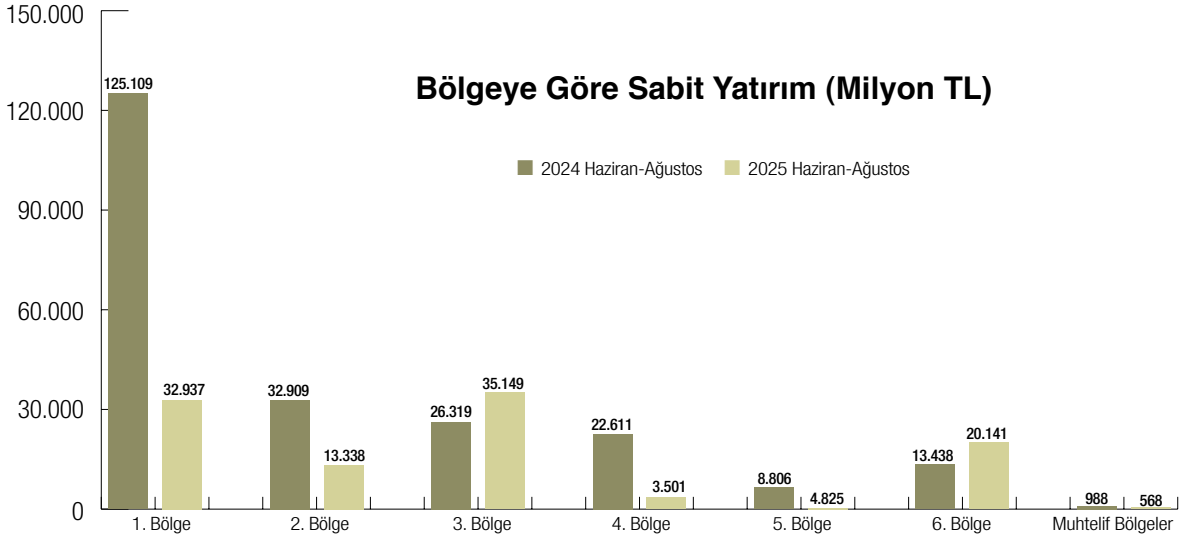
2025 Haziran-Ağustos 6. Bölge		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	110	20.141

2024 Haziran-Ağustos Muhtelif Bölgeler (1'den fazla ili kapsayan yatırımlar)		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Genel Toplam	12	988

2025 Haziran-Ağustos Muhtelif Bölgeler (1'den fazla ili kapsayan yatırımlar)		
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Toplam	3	568

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

BÖLGELERİN DAĞILIMI					
1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	Aydın	Adana	Afyonkarahisar	Bayburt	Adıyaman
Antalya	Balıkesir	Burdur	Aksaray	Çankırı	Ağrı
Bursa	Bilecik	Düzce	Amasya	Erzurum	Ardahan
Eskişehir	Bolu	Gaziantep	Artvin	Giresun	Batman
İstanbul	Çanakkale	Karaman	Bartın	Gümüşhane	Bingöl
İzmir	Denizli	Kırıkkale	Çorum	Kahramanmaraş	Bitlis
Kocaeli	Edirne	Kütahya	Elazığ	Kilis	Diyarbakır
Muğla	Isparta	Mersin	Erzincan	Niğde	Hakkari
Tekirdağ	Karabük	Samsun	Hatay	Ordu	İğdır
	Kayseri	Trabzon	Kastamonu	Osmaniye	Mardin
	Kırklareli	Rize	Kırşehir	Sinop	Muş
	Konya	Uşak	Malatya	Tokat	Siirt
	Manisa	Zonguldak	Nevşehir	Tunceli	Şanlıurfa
	Sakarya		Sivas	Yozgat	Şırnak
	Yalova				Van
					Bozcaada, Gökçeada

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgeleri Sektörel Analiz Ocak-Mayıs Dönemi 2024 ve 2025 Karşılaştırması

2024 Ocak-Mayıs ENERJİ		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
883	80.240	1.934

2025 Ocak-Mayıs ENERJİ		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
425	117.461	1.078

2024 Ocak-Mayıs HİZMETLER		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
607	68.532	21.809

2025 Ocak-Mayıs HİZMETLER		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
503	109.120	16.844

2024 Ocak-Mayıs İMALAT		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
3.131	210.749	79.205

2025 Ocak-Mayıs İMALAT		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
2.781	204.446	54.586

2024 Ocak-Mayıs MADENCİLİK		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
87	7.740	1.076

2025 Ocak-Mayıs MADENCİLİK		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
78	19.190	1.969

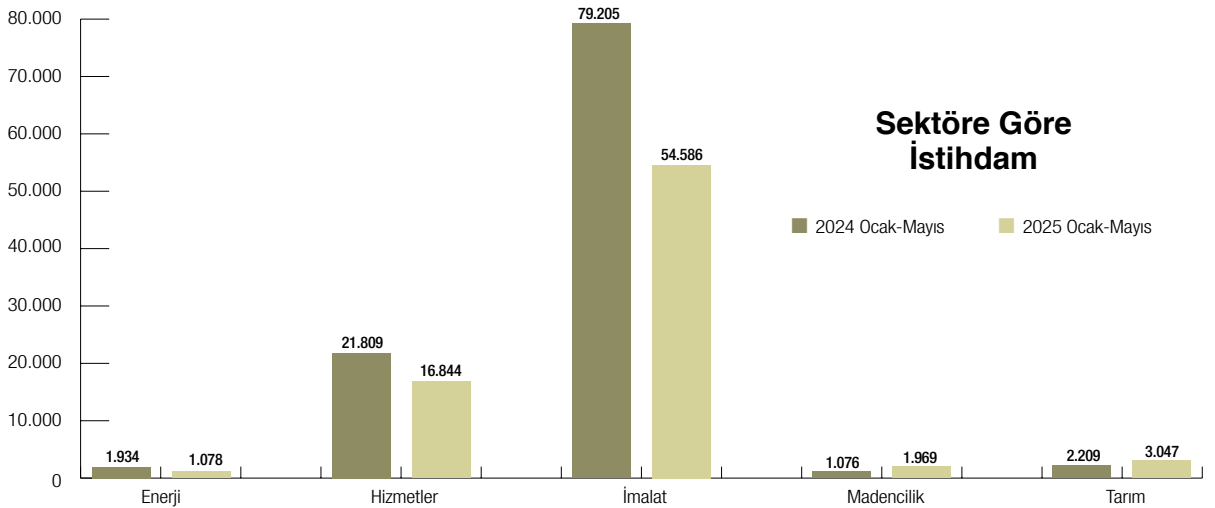
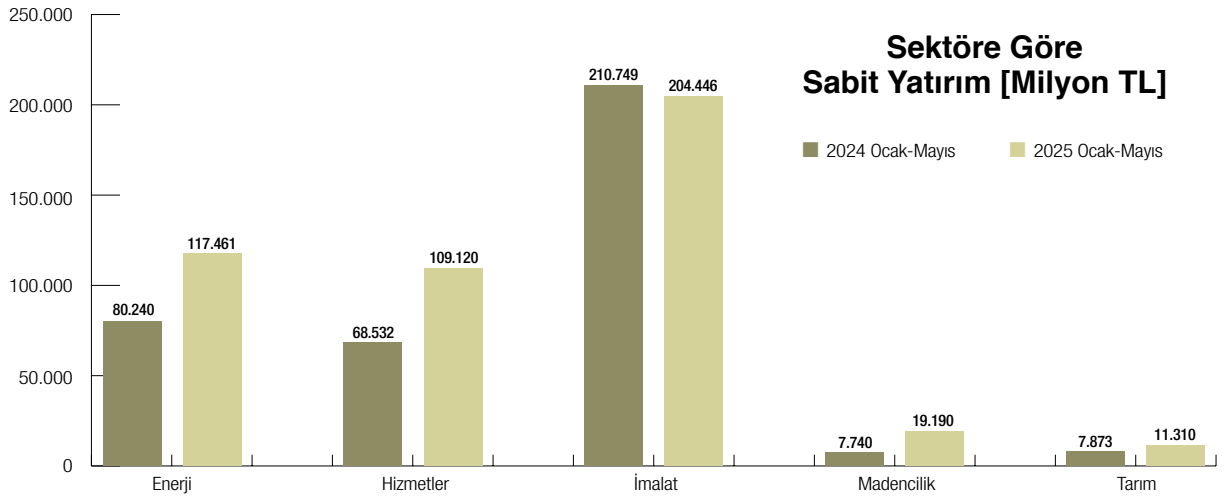
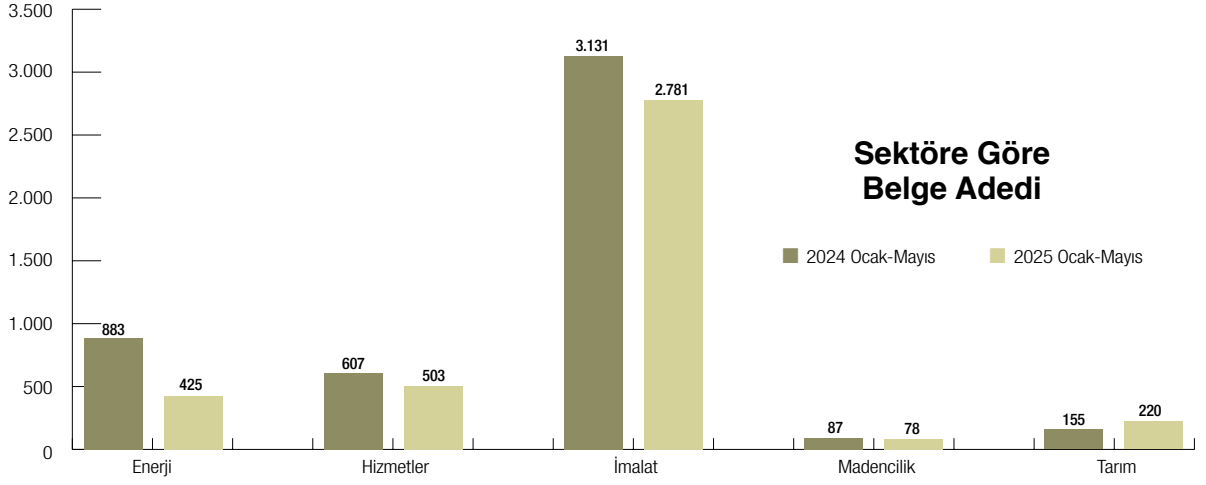
2024 Ocak-Mayıs TARIM		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
155	7.873	2.209

2025 Ocak-Mayıs TARIM		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
220	11.310	3.047

ANALİZ

2025 yılının Ocak-Mayıs döneminde imalat sektörü en çok yatırım alan sektör olmuştur. **2781 belgeyle 204.446 milyar TL yatırım yapılmış, 54.586 kişilik** istihdam yaratılmıştır. Ancak bu rakamlar, **2024 yılına kıyasla yatırımda her kaleme düşüşe işaret etmektedir.** Enerji sektöründe belge adedi %50'den fazla düşüş göstermesine rağmen yatırım miktarı %46'lık artış göstermiştir. Hizmetler ve madencilik sektörlerinde de azalan belge adedi ve artan yatırım miktarı gözlemlenirken, tarım sektöründe hem belge adedi hem de yatırım miktarı artış göstermiştir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de Verilen Yatırım Teşvik Belgeleri Sektörel Analiz Haziran-Ağustos Dönemi 2024 ve 2025 Karşılaştırması

2024 Haziran-Ağustos ENERJİ		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
517	24.057	653

2025 Haziran-Ağustos ENERJİ		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
41	50.772	194

2024 Haziran-Ağustos HİZMETLER		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
408	52.621	14.387

2025 Haziran-Ağustos HİZMETLER		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
162	17.831	5.224

2024 Haziran-Ağustos İMALAT		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
1.705	139.064	46.352

2025 Haziran-Ağustos İMALAT		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
506	35.804	10.437

2024 Haziran-Ağustos MADENCİLİK		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
52	5.075	675

2025 Haziran-Ağustos MADENCİLİK		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
2	49	18

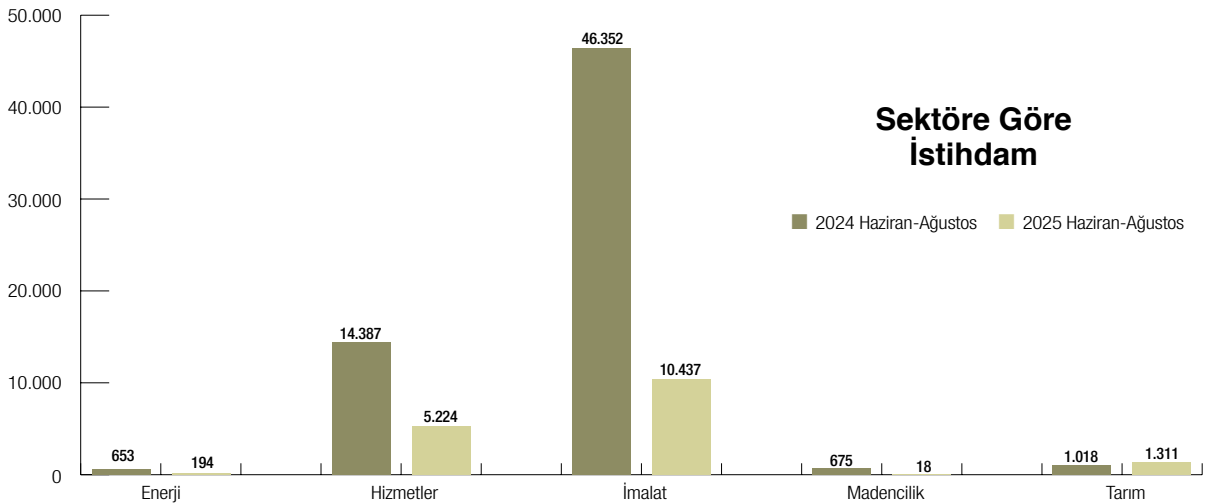
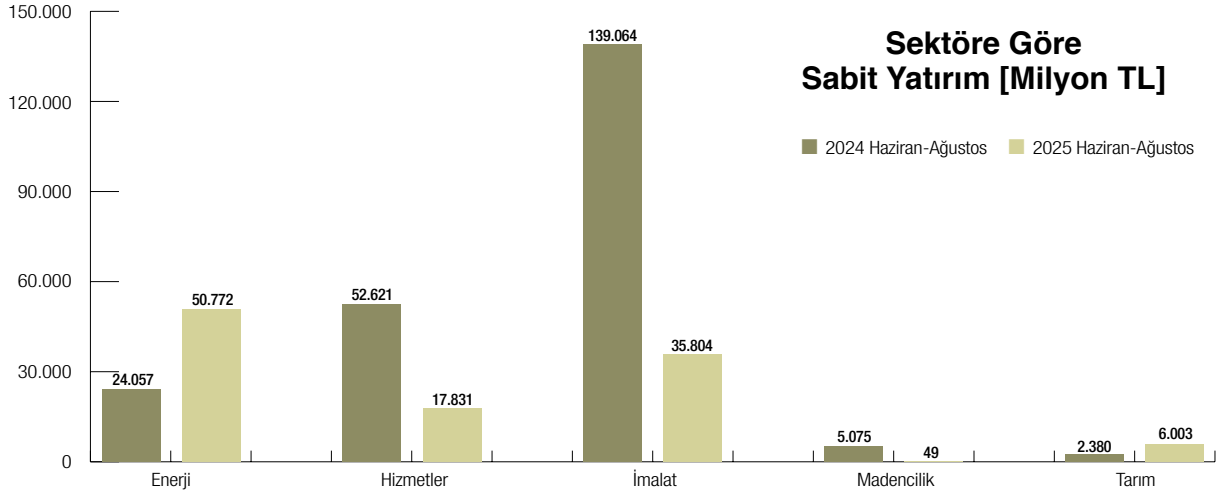
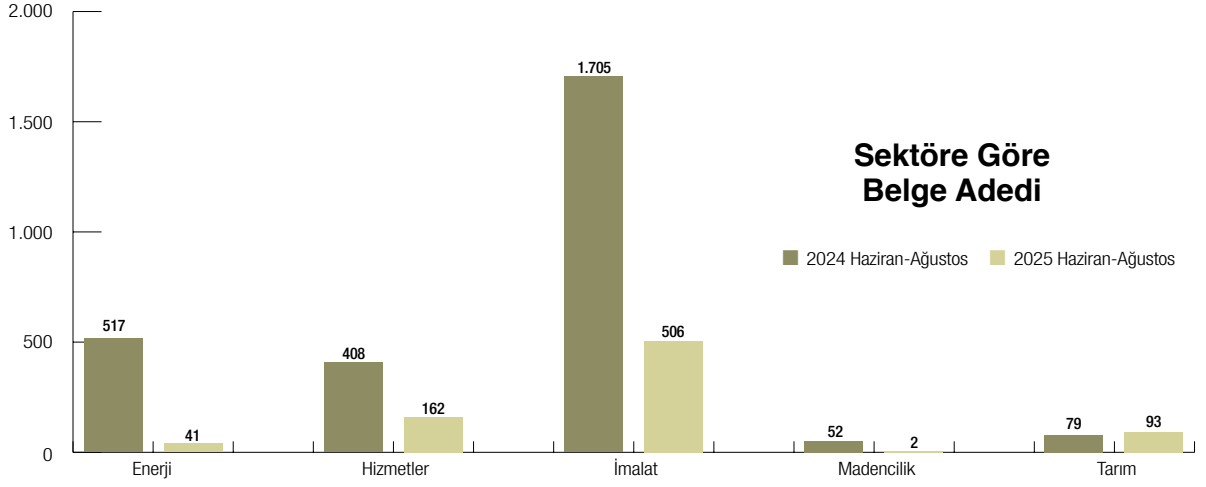
2024 Haziran-Ağustos TARIM		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
79	2.380	1.018

2025 Haziran-Ağustos TARIM		
Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
93	6.003	1.311

ANALİZ

2025 yılının Haziran-Ağustos döneminde enerji sektörü en çok yatırım alan sektör olmuştur. **41 belgeyle 50.772 milyar TL yatırım yapılmış, 1944 kişilik** istihdam yaratılmıştır. Bu rakamlar, **2024'e kıyasla yatırımda artışa, istihdamda düşüşe** işaret etmektedir. Hizmetler sektöründe toplam yatırım **%66 azalarak 17.8 milyar TL'ye** gerilemiş, belge sayısı da **408'den 162'ye düşmüştür**. İmalat sektörü ciddi bir düşüş yaşamış, **2024'teki 139.1 milyar TL'ye** karşılık bu yıl **35.8 milyar TL** yatırım çekmiştir. Madencilik sektöründe ise 2025 yılındaki dönemde yatırım yok denecek kadar azdır. Tarım sektörü ise belge sayısında, yatırım ve istihdamda iyileşme sağlamıştır. Özetle, **2025'te en güçlü büyüme enerjide gözlemlenirken**, tarım hariç diğer sektörler düşüş göstermiştir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

YATIRIM TEŞVİKİNE YÖNELİK YENİLİKLER

Bültenin bu bölümünde yatırım teşvikine yönelik güncel gelişme ve uygulamalar paylaşılmaktadır.

9/7/2025 tarihli ve 32951 sayılı Resmî Gazete’de Yerel Kalkınma Hamlesi Programına İlişkin Tebliğ Yayınlandı

Yerel ve bölgesel kalkınmayı sağlamak ile bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak temel amaçları doğrultusunda; bölgelerin sahip olduğu potansiyellerin değerlendirilmesi, âtıl kaynakların kullanılması, yetkinliklerin harekete geçirilmesi, yerel ihtiyaçların karşılanması, teknoloji üretim seviyesinin yükseltilmesi ve bölgelerin sektörel önceliklerini dikkate alarak Yerel Kalkınma Hamlesi Programı ilan edilmiştir.

"Yerel yatırım konusu", her il özelinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen ve gerekli görülmesi halinde her yıl Ocak ayı içerisinde güncellenebilen dört yatırım konusundan oluşan, Yerel Yatırım Konuları Listesi Tebliği'nde yer alan konuları ifade etmektedir.

Programın içeriği

- Programın tanıtımı, çağrı duyurusu ve başvurulara ilişkin işlemler Portal üzerinden, teşvik belgeleri ile ilgili işlemler ise E-TUYS üzerinden gerçekleştirilecektir.
- Program kapsamındaki yatırımlar için yatırımcılar tarafından tam fizibilite raporu hazırlanacaktır.
- Komple yeni yatırımlar desteklenmekle birlikte, mevcut yatırımların en az %75 kapasite ve %50 istihdam artışı sağlaması şartıyla kapasite artışı yatırımları da desteklenebilecektir.
- Bir yatırımcı, aynı çağrı döneminde en fazla 5 farklı başvuru yapabilecektir.

Çağrı ve Başvuru Süreci

- Programın desteklediği yatırım konuları, çağrı takvimi ve diğer detaylar çağrı duyurusunda ilan edilecektir.
- Desteklenmesi öngörülen yatırım konuları bakımından asgari öz sermaye, asgari yatırım tutarı, asgari istihdam sayısı, asgari kapasite gibi birtakım koşullar aranabilecektir.
- Başvurular Portal üzerinden yapılacaktır.
- Başvuru, yatırım konusu ve çağrı şartları açısından Ajans tarafından ön değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

Yeşil Dönüşüm Destek Programı Uygulama Usul ve Esasları Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Yayınlandı

9 Temmuz 2025 tarihli ve 32951 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklikle, Yeşil Dönüşüm Programı'nın kapsamı, tanımları, başvuru süreçleri ve uygulama esasları yeniden düzenlenmiştir.

Tebliğ kapsamında, yeşil dönüşüm lideri ve yeşil dönüşüm ekibi gibi roller tanımlanarak, başvuru ve uygulama süreçlerinde yetkilendirme şartları getirilmiştir. Mevcut tesislerde yapılacak yatırımlar desteklenirken, tamamen yeni yatırımlar ve AR-GE projeleri kapsam dışında bırakılmıştır. Güneş ve rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretim tesisleri, proje bütünlüğü sağlanması amacıyla raporlara dahil edilebilmekle birlikte destek kapsamına alınmamaktadır. Tebliğ hükümleri Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından yürütülmektedir.

Aynı yatırım adresi için birden fazla başvuru yapılması sınırlanmıştır; mevcutta açık bir Yatırım Teşvik Belgesi veya devam eden bir başvuru varsa yeni başvuru yapılamayacaktır.

Dijital Dönüşüm Destek Programı Uygulama Esaslarına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Yayımlandı

12 Temmuz 2025 tarihli ve 32954 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişikliklerle, programın kapsamı ve terminolojisi güncellenmiş, ilgili mevzuatla uyum sağlanmış ve yatırım süreçlerine yönelik yeni esaslar getirilmiştir.

Tebliğ, kalkınma planları, yıllık programlar ve stratejilerdeki ilke, hedef ve politikalar çerçevesinde teknolojik ürün ve çözümlerin işletme süreçlerine entegre edilerek maliyet azaltımı, verimlilik ve kalite artışı, çalışan ve müşteri memnuniyeti gibi sonuçlar elde etmeyi amaçlayan yatırımların desteklenmesine yönelik olarak yürütülecek dijital dönüşüm programının uygulama usul ve esaslarını belirlemektedir.

Yatırımlar, asgari sabit yatırım tutarına göre 9903 sayılı Kararın 8. maddesinde yer alan stratejik hamle programı veya 9. maddesinde yer alan öncelikli yatırımlar teşvik sistemi kapsamında yer alan desteklerden ürün listesindeki tanımlara uygun harcama listesi için faydalanacaktır.

Asgari sabit yatırım tutarının öncelikli yatırımlar teşvik sistemi kapsamında yapılacak başvurular için 9903 sayılı Kararın 5. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen tutarda (asgari sabit yatırım tutarının ayrıca belirtilmemiş olduğu hallerde 1. ve 2. bölgelerde 12 milyon TL, diğer bölgelerde ise 6 milyon TL); stratejik hamle programı kapsamında yapılacak başvurular için Kararın 8. maddesinin sekizinci fıkrasında belirtilen tutarda (yüksek teknolojili ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar için 100 milyon TL, diğer yatırımlar için ise 200 milyon TL) olması gerekmektedir.

IV

2026-2028 ORTA VADELİ PROGRAM STRATEJİSİ

Bültenin bu bölümünde T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından açıklanan 2026-2028 Orta Vadeli Program Stratejisi ele alınmıştır.

2026-2028 ORTA VADELİ PROGRAM STRATEJİSİ

HEDEF

8 Eylül 2025 tarihinde kamuoyu ile paylaşılan OVP'nin ana stratejik hedefi, ülkenin makroekonomik yönünü ve kalkınma vizyonunu belirlemek, şirketler ve kamu kurumlarının stratejik hedeflerini bu çerçeve ile uyumlu hale getirmektir. Program; büyüme, gelir dağılımı, kur ve enflasyon gibi temel göstergeler üzerinden ekonomiye dair beklentileri paylaşırken, şirketler açısından stratejik uyum, teknoloji ve inovasyon, maliyet ve verimlilik, sektörel dönüşüm ve finansal istikrar gibi konular üzerinden yön gösteriyor. Bu kapsamda şirketlerin önümüzdeki dönemde dikkat etmesi gereken 10 temel amaç aşağıdaki gibidir:

Amaç 1: Şirket stratejilerinin OVP ile uyumlaştırılması.

Amaç 6: Sektörel farklılaşma ve iş modeli dönüşümü.

Amaç 2: Gelir dağılımı ve müşteri segmentasyonu.

Amaç 7: Borçlanma ihtiyacının azaltılması.

Amaç 3: Yavaşlayan büyüme ortamında agresif satış ve üretim planlaması.

Amaç 8: Finansman erişiminde teknoloji ve katma değer kriteri.

Amaç 4: Kur avantajının kaybolması, teknoloji ve inovasyona geçiş.

Amaç 9: Kur riski ve dış borç yönetimi.

Amaç 5: Maliyet ve verimlilik yönetimi.

Amaç 10: Finansman maliyetlerinin yönetimi.

Amaç 1: Şirket stratejilerinin OVP ile uyumlaştırılması

HEDEF

OVP, ülkemizin orta ve uzun vadeli stratejik yönünü, temel önceliklerini ve hedeflerini ortaya koyarken; şirket yönetim kurullarının bu hedefleri dikkatle analiz ederek kendi stratejik planlama süreçleriyle uyumlu hale getirmesi büyük önem taşımaktadır. Yönetim kurulları, kurumsal vizyonun şekillendirilmesi, stratejik yönün belirlenmesi, hedeflerin gözetimi ve etkin bir risk yönetimi çerçevesinin oluşturulması gibi asli sorumluluklarını yerine getirirken, icra yönetimiyle yakın ve sürdürülebilir bir iş birliği içerisinde olmalıdır. Bu yaklaşım, sadece şirketlerin ulusal hedeflerle uyumunu pekiştirmekle kalmayacak, aynı zamanda kurumsal dayanıklılığı, paydaş güvenini ve uzun vadeli değer yaratımını da güçlendirecektir.

Amaç 2: Gelir dağılımı ve müşteri segmentasyonu

HEDEF

OVP'de yer alan projeksiyonlara göre, 2026–2028 döneminde kişi başına düşen gelir sırasıyla 18.621 \$, 19.710 \$ ve 20.987 \$ seviyelerine yükselecektir. Bu artışın etkisiyle Türkiye'nin, dünya ortalamasının yaklaşık %25 üzerinde konumlanarak 2026 yılı itibarıyla kişi başına gelir sıralamasında 15. sıraya yükselebileceği belirtilmektedir. Gelir dağılımı verilerine bakıldığında, en yüksek %20'lik kesimin gelirin ortalama 46.000 \$ seviyesine çıkarak Avrupa ortalamasının üzerine çıkacağı öngörülmektedir. Buna karşılık, en düşük %20'lik kesimin toplam gelirden yalnızca %6 oranında pay aldığı vurgulanmaktadır. Raporlarda altı çizilen bu farklılık, pazarlama ve satış stratejilerinde müşteri segmentasyonunun kritik bir unsur olduğunu göstermektedir. Tüketici grupları arasındaki gelir farklılıklarının derinleşmesi, şirketlerin hedef müşteri kitlelerini dikkatle belirlemesini ve pazarlama faaliyetlerini buna göre şekillendirmesini zorunlu kılmaktadır.

Amaç 3: Yavaşlayan büyüme ortamında agresif satış ve üretim planlaması

HEDEF

OVP'de yer alan makro tahminlere göre, 2026 yılında yurt içi büyümenin %3,8, küresel büyümenin ise %3 seviyesinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Bu oranlar son on yılın ortalamalarının altında kalarak talepte zayıflamaya işaret etmektedir. OVP, bu görünümün şirketler açısından iş planı ve satış bütçelerinde dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Özellikle 2026 yılı için üretim ve satış hedeflerinde daha agresif yaklaşımların benimsenmesi, zayıf talep ortamında rekabet avantajı sağlamak açısından önem arz etmektedir.

Amaç 4: Kur avantajının kaybolması, teknoloji ve inovasyona geçiş

HEDEF

OVP'de yer alan değerlendirmelere göre, 2026 yılı itibarıyla USD/TL kurunun ihracata destek sağlayamayacağı öngörülmektedir. Bu durum, uzun süredir uygulamada olan kura dayalı rekabet avantajının giderek ortadan kalktığını ortaya koymaktadır. OVP'nin en çok vurguladığı kavramlardan biri ise "teknoloji" olmuştur. Bu vurgu, şirketler açısından inovasyonun, teknolojinin ve dijital dönüşümün artık yalnızca bir tercih değil, üretim ve maliyet yapılarının merkezine yerleştirilmesi gereken stratejik bir zorunluluk haline geldiğini göstermektedir. OVP, bu dönüşümün ertelenmesi halinde ciddi rekabet kayıplarının yaşanabileceğini net biçimde ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, resmi belgede çizilen çerçeve; ihracat odaklı büyümenin artık düşük kur avantajına dayanamayacağı, bunun yerine verimlilik artışı ve yenilikçi üretim modellerinin öne çıkarılması gerektiği yönündedir.

Amaç 5: Maliyet ve verimlilik yönetimi

HEDEF

OVP'de yer alan projeksiyonlara göre, 2025 yılında %30 seviyesinde gerçekleşen enflasyonun 2026 hedefi %16'dır. Ücret artışlarının %30 düzeyinde gerçekleşmesi halinde USD bazında %12, enflasyon ortalaması dikkate alındığında ise %6 oranında artış öngörülmektedir. İş gücü maliyetlerinin toplam giderlerdeki yüksek payı dikkate alındığında, maliyetlerin USD bazında 100–200 baz puan daha artacağı hesaplanmaktadır. OVP, bu nedenle 2026 yılında şirketler için maliyet kontrolü ve verimlilik odaklı çalışma modellerinin kaçınılmaz hale geleceğini vurgulamaktadır.

Amaç 6: Sektörel farklılaşma ve iş modeli dönüşümü

HEDEF

OVP'de sunulan veriler, sanayi ve hizmet sektörleri arasındaki performans farkının belirginleştiğini göstermektedir. İmalat sanayinin payı %17'ye gerilerken, düşük talep, maliyet artışları ve yüksek faizler nedeniyle 2026'da sanayi için koşullar zorlaşmaktadır. 2025'in ilk yarısında BİST'te sanayi satışları %6 küçülürken hizmet sektörü %15 büyümüş; EBITDA sanayide %21 düşerken hizmette %19 artmıştır. OVP'de özellikle, imalat sanayinin teknoloji, inovasyon ve tasarım odaklı dönüşümünü hızlandırması gerektiği, ayrıca hizmet sektörüne yakın alanlarda iş geliştirme stratejilerinin önem kazandığı vurgulanmaktadır.

Amaç 7: Borçlanma ihtiyacının azaltılması

HEDEF

OVP'de yer alan değerlendirmelere göre, enflasyonla mücadele sürecinde reel faizlerin yüksek seviyelerde kalması beklenmektedir. Buna paralel olarak politika faizinin de benzer düzeylerde şekilleneceği öngörülmektedir. 2026 yılı için ortalama kredi maliyetlerinin %30 civarında gerçekleşeceği, yaklaşık %12 seviyesinde reel faizin ise kredi kullanan şirketler açısından önemli bir finansal yük oluşturacağı belirtilmektedir. OVP, bu tablo karşısında firmaların borçlanma ihtiyacını azaltmasının kritik öneme sahip olduğunu vurgulamaktadır. Bu amaçla satış ve üretime katkısı olmayan varlıkların elden çıkarılmasıyla likiditenin artırılması, işletme sermayesi optimizasyonuna öncelik verilmesi ve sermaye artışı yoluyla özkaynak yapısının güçlendirilmesi temel stratejik öncelikler olarak öne çıkmaktadır.

Amaç 8: Finansman erişiminde teknoloji ve katma değer kriteri

HEDEF

OVP'de açıklanan düzenlemelere göre, ihracat ve yatırım kredilerinin yalnızca teknoloji ve stratejik açıdan yüksek katma değer yaratan şirketlere tahsis edilmesi öngörülmektedir. Bu çerçevede Eximbank, TCMB reeskont kredileri ve YTAK kredileri ön plana çıkmaktadır. Buna karşılık, katma değeri %30'un altında kalan veya Teknoloji ve Strateji Puanı (TSP) 70'in altındaki yatırımların finansmana erişiminin oldukça zorlaşacağı vurgulanmaktadır. OVP, bu nedenle hem ihracatın hem de yatırımların finansmanında teknoloji, inovasyon ve tasarımın iş modellerinin merkezine alınmasının zorunlu hale geldiğini ifade etmektedir. Aksi halde, şirketler sunulan 240 milyon TL ve 180 milyon TL tutarındaki teşviklerden yararlanma imkânını kaybedecektir.

Amaç 9: Kur riski ve dış borç yönetimi

HEDEF

OVP'de yer alan verilere göre, Haziran 2025 itibarıyla şirketlerin açık pozisyonu 187 milyar USD'ye, Türkiye'nin toplam dış borcu ise 527 milyar USD'ye ulaşmıştır. Bu seviyeler, USD/TL kur beklentileri ve yüksek reel faiz ortamı ile birlikte değerlendirildiğinde risklerin arttığını ortaya koymaktadır. TCMB rezervleri 180 milyar USD, net rezervler ise 63 milyar USD seviyesinde bulunmakla birlikte, OVP'de bu rezerv düzeyinin söz konusu riskleri sınırlamada yeterli olmayabileceği ifade edilmektedir. Bu nedenle 2026 yılı, açık pozisyon taşıyan şirketler açısından kritik bir dönem olarak öne çıkmaktadır. OVP, özellikle doğal hedge yöntemleri ile birlikte opsiyon ve forward işlemleri gibi türev araçların etkin kullanımıyla kur riskinin yönetilmesini stratejik bir öncelik olarak vurgulamaktadır.

Amaç 10 : Finansman maliyetlerinin yönetimi

HEDEF

OVP'ye göre, finansman maliyetlerinin satışlar içindeki payı 2023'te %3,5 iken 2025'te %10'a yükselmiştir. Maliyetlerin yüksek kalmaya devam etmesi beklenirken, fonların etkin kullanımıyla ROIC'in %25'in üzerinde tutulması stratejik bir hedef olarak öne çıkmaktadır. 2026'da USD faizinin %3,5, EUR faizlerinin ise %1,5-1,75 aralığında seyretmesi öngörülmektedir. Bu nedenle, ihracat para birimine uygun borçlanma stratejileri avantaj sunmaya devam edecektir. TL reeskont kredileri ise politika faizi üzerinden hesaplanarak negatif faiz avantajı sağlamaktadır. OVP ayrıca, faiz farklarından yararlanarak spot ve forward işlemlerinin risk yönetimi için kritik olduğunu; bankalarda risk/limit rasyosunun 0,50'nin altında tutulmasının ve temel finansal rasyoların bütçelere entegre edilmesinin şirketlere önemli avantaj sağlayacağını vurgulamaktadır.

V

EKONOMİYE GENEL BAKIŞ

*Bültenin bu bölümünde 2025
yılı Ocak-Ağustos dönemi
verilerinin değerlendirmesi
paylaşmaktadır.*

Ferda Besli
Besfin CEO
İSO Danışmanı

ferda.besli@besfin.com

2025 yılının Haziran-Ağustos döneminde yatırım teşvik belgelerinde dikkat çekici gerilemeler yaşanmıştır. Toplam belge adedi 804'e düşmüş, sabit yatırım tutarı 110,5 milyar TL, istihdam ise 17.184 kişi seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu sonuçlar, 2024'ün aynı dönemine kıyasla belge sayısında %70, yatırım hacminde %52 ve istihdamda %73 oranında azalma anlamına gelmektedir. Özellikle yabancı sermayenin payının sınırlı kalması, yatırımların %90'ından fazlasının yerli sermaye kaynaklı olduğunu göstermektedir. Yatırım türlerine bakıldığında, komple yeni yatırımların hala ağırlığını koruduğu ancak 2024'e göre ciddi bir daralma yaşadığı görülmektedir. Tevsi yatırımları 14,6 milyar TL'ye kadar gerilemiş, "diğer" kategori ise yalnızca 8 milyar TL seviyesinde kalmıştır. Bu tablo, yatırımcıların hala yeni projelere yönelim gösterdiğini fakat genel yatırım iştahının zayıfladığını ortaya koymaktadır. Bölgesel dağılımda 1. Bölge yatırımları toplamda 125 milyar TL'den 32,9 milyar TL'ye gerilemiş, diğer tüm bölgelerde de benzer düşüşler kaydedilmiştir. Bölgesel kalkınma teşvikleri toplam yatırımların önemli bir kısmını oluşturmaya devam etse de, özellikle teknoloji odaklı ve stratejik yatırımların sınırlı kalması dikkat çekmektedir. 2025 yaz döneminde enerji sektörü öne çıkarken; imalat, hizmetler ve madencilik sektörlerinde belirgin küçülmeler yaşanmıştır. Tarım ise görece istikrarlı bir seyir izlemiştir. Sermaye dağılımı açısından yerli sermaye açık ara ağırlığını korumakta, yabancı sermaye ise sınırlı düzeyde katkı vermektedir. Bu durum, uluslararası yatırımcıların Türkiye'deki teşvik mekanizmasına ve ekonomik görünümüne daha temkinli yaklaştığını göstermektedir. Önümüzdeki dönemde yatırım teşvik sisteminin daha seçici hale gelerek yüksek katma değerli, teknoloji ve inovasyon odaklı yatırımları önceliklendirmesi büyük önem taşımaktadır. Özellikle dijital ve yeşil dönüşüm projeleri, uzun vadeli yatırım stratejilerinde merkezde yer almalıdır. 8 Eylül 2025'te kamuoyuyla paylaşılan Orta Vadeli Program (OVP), önümüzdeki üç yıla ilişkin makroekonomik beklenti ve hedefleri ortaya koyarak şirketler için stratejik bir yol haritası sunmaktadır. Program; büyüme, gelir dağılımı, kur ve enflasyon gibi temel göstergelerle birlikte teknoloji, inovasyon, maliyet yönetimi, finansmana erişim ve risk yönetimi gibi alanlarda özel vurgular yapmaktadır. Bu çerçevede, şirketlerin yatırım planlarını oluştururken yalnızca teşvik sistemindeki gelişmeleri değil, aynı zamanda OVP'de belirlenen makro hedefleri de dikkate almaları, uzun vadeli değer yaratımı açısından kritik görülmektedir.

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

İSO TEŞVİK MASASI ile Devlet Desteklerinden Yararlanmak Artık Çok Daha Kolay

Teşvik masası birimimizle güncellenen mevzuatı takip ediyor, firmanız için en uygun devlet desteklerini, teşvik ve hibeleri araştırıyor; hızlı bir şekilde ulaşmanızı sağlıyoruz.

DETAYLI BİLGİ İÇİN

Tel: (0212) 252 29 00 - 261

E-posta: tesvikmasasi@iso.org.tr

iso.org.tr/iso-tesvik-masasi

